

Déli Hírlap

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAP

HÉTFŐ, 1930 DECEMBER 1.
TIMISOARA—TEMESVÁR, VI. ÉVF., 275. SZÁM

FŐSZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DR.

Amagyar géniuszt

Írta: KISS IMRE.

Vannak pillanatok, amikor a varázslatos érzések hatása alatt beláthatatlan magasságokba szárnyalunk, oda, ahol az eszmék lakoznak, ahol a lelkek esodás fényben látják ragyogni az igazat, a szépet, a lényegét, az eszmét. Tudom, hogy ilyen pillanat suhan át fölöttünk ma, amikor a bánági magyarság új otthonának felavatását ünnepezzük. Egy varázslatos boldog pillanatot aetheri fényben látatja meg velünk, amit ma látni óhajtunk: a magyar géniuszt, Hadd üdvözzöljük ezt a magyar géniuszt, a magyarság védő angyalát, vezérlő és őrző szellemét.

Egyik kezében kard, a másik kezében nyitott könyv, amelyből könnyes szemekkel olvas.

Ez a magyar géniuszt!

A kard az erő. A háboruban hősiesség, az eke mellett szorgalom. A kettő együtt jelenti a nemzeti erőt, amely történelmünk minden periódusában becsületet szerzett a magyar névnek. A magyar hős és a magyar lovag mindig egy uniformisban járt. Ez a lovagi becsület szerzett a magyar erőnek mindig dicsőséget és ha e dicsőség sokszor nem is volt győzelem, hanem önfeláldozás és mártíromság, annál értékesebb mi előttünk. A hősnek elesni nem szégyen. A hősök azért halnak meg, hogy a nemzet megmaradjon.

A másik kezében nyitott könyv. Ez a tudás, az ész. A nemzeti szellem. Mindig nyitva volt e könyv. A háborúk alatt is. A magyar iskolák mindig elsőnek nyitottak és nyitnak ajtót-ablakot minden új nemes eszmének és gondolatnak. A magyar ész, amely okosság tud lenni a falusi bíró agyában, ott van akár a tudományok, akár a technika vívmányaiban az elsők között, a magyar lángész világműveket alkot, a magyar művész és művészet a eserepkorsó-festéstől felrepül egész a művészetek piedesztáljára.

És mit jelent a könnyű? Érzést, Szeretetet, Fajszeregetet, testvéri szeretetet, Nemzeti ideált, Erkölelő, becsületet és hitet. Ez a nemzeti érzés átnyul a határokon, kiterjeszti karjait az óceánok partjain túlra, átfogja mind az öt földrészt, hogy meleg öleléséből ki ne maradjon egy magyar sem széles e világon, legyen bár rajta kék munkás zubbony, ezüstgombos mellény, avagy simára vasalt szal-

A kormány megvalósítja a költségvetést és aztán jön a koncentráció

A politikai kihallgatások mellett tegnap szenzációként hatott Argetoianu volt liberális külügyminiszternek újabb nyilatkozata. Argetoianu, aki eddigi politikai elvonultságából előtérbe került és akit úgy emlegetnek, mint a leendő koncentrációs kormány elnökét, nyilatkozatában már valósággal kormányprogramot adott. Argetoianu többek között a következő kijelentéseket tette:

— Szükséges, hogy az ország ügyeit továbbra is az uralkodó vezesse minden további különös formák mellőzésével. Szükséges, hogy az összes pártok az uralkodó köré csoportosuljanak és ebben a munkájában támogassák.

Szükséges az uralkodó személyes helyzetének végleges tisztázása, hogy nyugodtan dolgozhasson és végezhesse államfői teendőit.

Itt ki kell térnem a király válopörére is. Nem kell hangsúlyoznom, hogy ezt a válopört az akkori Károly herceg tiltakozása ellenére folytatták le. Azonban ez nem változtat azon a tényen, hogy a válopör végleges, de egyáltalában nem változtat azokon a kapcsolatokon sem, amelyek a perben érintett személyek között fennállnak. Az uralkodó visszatérése után azonnal királynői jogokat adott Elena anyahercegnőnek. Nyugodt helyzetet kell teremteni a király részére az ország bölcs kormányzásának lehetőségére.

Politikai körökben Argetoianu interjuja, amelyet két nappal a királyi kihallgatás után tett, a szenzáció erejével hatott. Különösen

az a rész, amelyben a következőket hangoztatja:

— Most csak az az álláspont lehetséges, hogy a jelenlegi kormányt nyugodtan dolgozni kell engedni, hogy a költségvetést tető alá hozza, azután sor kerülhet koncentrációra.

A politikai körök megállapítják azt is, hogy Argetoianu nyilatkozata tulajdonképpen kormányelnöki programot tartalmaz és azt engedi kifejezésre juttatni, hogy egyelőre hagyják meg békében a jelenlegi kormányt.

A kamara tegnapi ülése alkalmat nyújtott Jorga tanárnak, hogy bár sikertelenül, de támadja a Magyar Pártot. Napirend előtt M i-

rescu szocialista képviselő a betegsegélyező pénztárnál uralkodó lehetetlen állapotokat teszi szóvá. Több kisebb felszólalás után Mironescu miniszterelnök beterveztette

az álláshalmazások megszüntetésére irányuló javaslatot.

Ceasoglu tiltakozik az ellen, hogy az Ordinea és Epoca munkatársait kiutasították a parlamentből.

Napirenden a felirati javaslat vitája. Solomon Virgil többségi megállapítja, hogy a

nemzeti parasztpárt mindig elene volt a január negyedik aktusnak.

Jorga a köpenyforgató

Ezután Jorga emelkedett szólasra. Válaszol Solomonnak és leszögezi, hogy éppen a január negyedik aktussal kapcsolatban ő volt az, aki történelmi szempontból megvilágította annak helytelenségét. Jorga ezután merész elkarrodással a kisebbségi törvény helyett, amelyet ő maga is többször sürgetett, a Magyar Párt munkáját kezdte bírálni. Ez a kisebbségi párt — mondotta — működését kettős irányban folytatja. Első célja az, hogy a munkásságot a Magyar Párt táborába vonja, ez Jorga szerint nem sikerült. Működésének másik irányát az jellemzi, hogy a Magyar Párt képviselői és vezetői irredenta szellemtől vannak áthatva és főcéljuk, hogy minden ügyet a Népszövetség elé vigyenek.

Jorga ezuttal a zsidóságot sem kimélte és megállapította, hogy az országban kétfajta zsidó él. Kárpátokon inneni és azokon túli zsidó ismer. A Kárpátokon innen lakó zsidó kitünő román és jó hazafi. A Kárpátokon túl élő zsidókról megállapítja, hogy

bár két évig fegyvertársai voltak a nemzeti parasztpártnak, a felirati javaslatot ennek ellenére sem fogadták el.

Radaceanu Lothar dr. bánági szocialista képviselő a következő felszólaló. Kifejti, hogy a munkásság keservesen csalódott az ugynevezett demokratikus nemzeti parasztpárti kormányban. Foglalkozik a mezőgazdasági válsággal, amely a parasztot teljesen elszegényítette. A javaslatot nem fogadja el.

öltöny. Az elragadtatás e pillanatában látjuk-e ma, mint száll alá ez a magyar géniuszt és mint száll-száll reá az új magyar házra, az új magyar otthonra? Lássá meg a város polgársága és intelligenciája s milyen jó lesz, ha meglátják a falvak szántóvetői, bokrétság legényei és muskátlit palántáló le-

nyai, meglátják nemes szívű asszonyaink és látásokat látó s álmokat álmódó ifjaink.

Leszállt és megpihent rajta. Szárnyait és lábait meglengeti a rónákról és bécerekről ideszálló szellő — és visszafordul és viszi-viszi vissza a magyar géniusznak, a magyar őrző angyalnak és vezérlő szellemnek erőt,

testvéri szeretetet és komolyságot adó izenetét: A magyarság bizon és ne féljen, mert nincsen elhagyatva, hajléka, otthona van, amely fölött ott lebeg tiszta fehér ruhában és védő szárnyaival minden bánági magyart betakar és megtart a magyar géniuszt: a magyar erő, a magyar ész és a magyar ideál.

Lárma nem használ!
Tényekbizonyítanak
Győződjön meg!

hogy a Bánát legnagyobb kész férfi- és fiuruhaáruházában valódi angol raglánok, trench-coatok, felöltők, iskolai egyenruhák férfi-, fiu- és gyermeköltönyök a legelőnyösebben beszerezhetők, Külön mértékostály.

Kincs Artur
ruhatelepe
Temesvár-Gyárváros,
Andrássy-ut Telefon 18-53

Beiktatták ünnepélyesen Gellért vértanút, az egyházmegye

az új temesvári püspökség első főpásztorát, aki az egyházmegye véd-szenijének szintén Szent

A kilencszáz esztendő esanádi egyházmegye kettéválasztása a konkordátum értelmében megtörtént és megtörtént Pacha Ágost dr.-nak a püspöki méltóságba való beiktatása is. A püspöki beiktatás aktuusa mindig fel-emelő és ünnepélyes. Kétszeresen az volt azonban most, amikor újonnan alakított egyházmegye első püspökét iktatták méltóságába. Pacha Ágoston hánsági születésű, életének eddigi részét itt töltötte és évtizedeken át volt alkalma mint püspöki titkárnak, később kanonoknak, majd apostoli kormányzóknak megismerkedni emberekkel és viszonyokkal. Az egyházmegye félmilliónyi katolikus hívójével való ez az évtizedes kapcsolat biztosítja, hogy a püspök valóban lelki atya lesz ennek a nagy közösségnek. És biztató jel, hogy püspöki jogánál fogva az egyházmegye védszentjéül Szent Gellért vértanút választotta, aki első püspöke volt a most kettészakított esanádi egyházmegyének és így a kapcsolat a régi egységes egyházmegye magyarországi és romániai része között továbbra is megmarad közös védszentje révén.

A mindenképpen méltó keretek között lefolyt ünnepségnek esupán egy disszenziós momentuma volt, amely

Beiktatás a székesegyházban

Tegnap délelőtt kilenc órakor Temesvárott és a temesvári egyházmegye területén levő katolikus templomok összes harangjai megkondultak és egy teljes órán keresztül szóltak. Ezen óra alatt ment végbe Temesvárott a püspöki székesegyházban Pacha Ágoston püspöknek, az egyházmegye eddigi apostoli kormányzójának püspökké való beiktatása. A székesegyházat zsufolóság töltötte

Hitvallás

Pacha Ágost püspök a káptalan, a központi papság és nagyszámú lelkészcsereg kíséretében vonult be a szentélybe. Kayser Lajos prelátus olvasta föl a pápai bullát, amely az egyházmegye hiveinek tudtul adja, hogy Pius pápa Pacha Ágoston lebedői felszentelt püspököt a temesi egyházmegye tényleges püspökévé nevezte ki. Azután Blaskovics Ferenc nagyprépost ékes latin nyelven a káptalan és az egyházmegyei papság nevében köszöntötte a főpásztorát, aki ugyancsak latin nyelven válaszolt. Azután megkezdődött az ünnepi nagymise, amelyet a közönség áhitatos buzgalommal hallgatott. Evangélium után Pacha Ágost püspök mondotta el prédikációját. Először románul szólt, majd imádkozott a királyért és a királyi családjáért. Azután német, utána magyar nyelven folytatta prédikációját. A vallás magasztosságáról szólt és a szeretet nagy hatásáról. Kérte a hivatottakat, hogy viseltesse nek egymás iránt szeretettel, béketűrővel és mélytányúlással. Ha az egyházközségek tagjai között nézeteltérések vannak, ne élesítsék ki harcokkal a helyzetet, hanem intézzék el mindent béketűrő szeretettel. A beszéd után, amely

kinos hatást keltett. A városi hatóság részéről Schmitz Ferenc dr. alpolgármester jelent meg, hogy a püspököt hivatalos formában üdvözölje. Beszédében kifejtette, boldog, hogy mint Temesvár első német polgármestere a város nevében üdvözölheti az új temesvári egyházmegye első német püspökét. Pacha püspök tapintatosságára és főpásztori gondolkodására jellemző, hogy elsiklott ez alkalomhoz nem méltó ocsón szellemkedő és hazug szójáték fölött, az összes katolikusok püspökének vallva magát. Kérdezzük azonban, hennan merítette Schmitz ur a bátorságot, hogy a város nevében hivatalosan német származását tolja előtérbe? A városi hatóságok talán csak németek? Vagy a város lakossága csak német? Vagy ő a polgármesteri választásnál a szavazatokat mint német kapta? Ezt a prepotenciát a legenergikusabban visszautasítjuk és a város képviselői bizonyára módot fognak találni, hogy a legközelebbi közgyűlésen a német alpolgármestert ezért az egyéni akcióért felelősségre vonják.

A püspöki beiktatás egyházi ünnepségeiről és az utána következő üdvözlésekről következő tudósításunk számol be:

meg a közönség: hatóságok, egyházközségek, más felekezetek, testületek és intézmények képviselői. Azonkívül az egyházmegye területéről is jelen volt számos másfelekezetű lelkész. A temesvári és vidéki katolikus papság teljes számban volt képviselve. A szertartás alatt Braun Dezső karnagy vezényletével a székesegyház zene és énekkara egyházi énekeket adott elő.

a szeretet mellett

a hívókra mély benyomást tett, a püspök folytatta a nagymisét. Mise után Te Deum volt, majd a pápai himnuszt énekeltek. Mise után Pacha Ágost püspök kíséretével a püspöki palotába vonult, amelynek első emeleti nagy szalonjában megkezdődött a különböző küldöttségek fogadása.

Elsőnek a görög katolikus egyház küldöttsége tisztelgett, amelyet Fireza lugosi püspöki vikárius és Bárdosy Ágost szenátor vezettek. Fireza vikárius a római katolikus és görög katolikus egyházak kapcsolatáról beszélt, majd utána Munteanu lugosi kanonok üdvözölte a püspököt. A görög keleti román egyház nevében Imbroane lelkész, a szerb egyház részéről Kosztics Szlobodán főesperes, aki Létics György dr. püspök üdvözlését is tolmácsolta, az evangélikusok nevében Bohus Károly főesperes, a reformátusok képviselőjében

Elekes Gyula lelkész, a zsidók részéről pedig Drechsler Miksa dr. főrabbi mondott üdvözlő szavakat és utalt arra a szeretetre és barátságra,

Első Schmitz Ferenc

Azután Schmitz Ferenc dr. alpolgármester a város nevében járult a püspök elé. Szavaival hangsúlyozta, hogy részére nagy megtiszteltetés, hogy mint első német polgármester köszönheti a temesvári egyházmegye első német püspökét a város és annak valamennyi lakosa nevében. Az alpolgármester beszéde kínos hatást váltott ki. Dermesztő esend támadt a teremben és az emberek egymásra néztek. Schmitz dr. kijelentése még a németek

amely a különböző felekezetek között Temesvárott mindig uralkodott és azt a kívánságát fejezte ki, hogy ezt továbbra is így maradjon.

között is visszatetszést keltett, mert szelleme merő ellentétben volt a püspöknek a templomban mondott beszédével, amelyben hivatott egymás iránti szeretetre és megbecsülésre serkentette. Erre a tapintatlan kijelentésre a püspök megaláta a méltó választ, amikor három nyelven felelt és hangsúlyozta, hogy mindenki, aki ebben a városban lakik, dolgozzék együtt annak fölvirágzásáért.

Nőegyletek és iskolák

Bogma Miklósné a Magyar Nőegylet és a Mária-kongregáció, dr. Engels Béláné a német nőegylet, Csurgay Adél a katolikus nőegylet, Kerschek Gusztávné a Szociális Misszió, Wulff Hildegard a benedekrendi apácák, Schiff Péter dr. a katolikus iskolák, Vajda Ernő a magyar tannyelvű katolikus iskolák, Bednár József a német elemi iskolák, Mertz Károly a piaristarend és Bremzay Géza a piarista gimnázium tanulói nevében kö-

szöntötte Pacha püspököt. Ambrózy Andor báró a Magyar Párt küldöttségét vezette a püspök elé. Végül az egyházmegye összes hitközségeinek üdvözlése következett. Gabriel József dr. német nyelven reámutatott a hitélet fejlesztésének óriási fontosságára, a hitközségek működésének nagy jelentőségére és köszöntötte a püspököt, mint hivatott együttérző lelkiatya. Utána Jakabffy Elemér dr. a következő beszédet intézte a püspökhöz:

Bucsu

a dicsőséges multtól

Azt hiszem, ezt a gyönyörű ünnepet be nem fejezhetjük anélkül, hogy egy dicsőséges multtól bucsut ne vegyünk. Attól a multtól, mely közel 200 esztendőn át innen ragyogtatta Szent Gellért örökének minden fényét.

Amikor 198 évvel ezelőtt az akkori esanádi püspök azzal a kérelemmel járult az illetékesek elé, hogy püspöki széket Szegedről Temesvárra tehesse át, ezek hozzájárulásukat ahhoz a fel-feléhez kötötték, hogy itt e városban is megtartja a esanádi püspöki címet, melyhez annyi dicsőség és annyi áldás fűződött.

Ha most azok, akik felettünk rendelkeznek, úgy határoztak, hogy ez a cím és Szent Gellért öröke eltávolodjék tőlünk, senki sem veheti zokon, ha efelett fájó érzésünknek kifejezést adunk.

Ezt a fájó érzést enyhíti az a tudat, hogy az újonnan alakított püspökség élére az Isteni Gondviselés kegyelméből és Szent Atyánk akaratából az a férfi került, akiről meggyőződésünk, hogy egyházi vonatkozásban Szent Gellért szellemétől eltávolodni soha sem fog, hogy a modern hittérítésnek, a lelkek meghódításának olyan apostola ő is, mint amilyenek kilenc évszázad előtt patronusunk bizonyult.

Méltóságos Uram! Alig hiszem, hogy akad ebben az új egyházmegyében egyetlen kicsiny hitközség is, melyet Méltóságod mint Apostoli Kormányzó

meg nem látogatott volna. Minden ilyen megtisztelő látogatása alkalmával felesillant Méltóságod előtt a hívők szeretete, mint ahogy felesillant az olyan könyv lapjainak élén is az aranyozás, melyben nehéz sorstragédiák vannak leírva. Méltóságodat a szeretetnek ez a megcsillanása soha tévedésbe nem ejtette. Tudta és érezte, hogy hivatása nem e kicsiny csillámlásokban való gyönyörködés, hanem a sorstragédiák megismerése, a szenvedők megvigasztalása, az elesettek fel-emelése és a lelkek megerősítése.

Amidőn mint az összes egyházközségek képviselője ma megint határtalan szeretetünknek adunk kifejezést, u. patronusunk Szent György vértanú közbenjárását arra kérjük, hogy az Isteni Gondviselés Méltóságod részére erőt és hosszú életet adjon, hogy magasztos hivatását miként a multban új püspöki székében is úgy tölthesse be, hogy ezzel földi boldogulásunkat előmozdítsa és lelkünk örök üdvét biztosítsa.

Pacha püspök németül, majd magyarul adott válaszában a béke fenntartására és megőrzésére hívta fel a hívők figyelmét, majd Jakabfynak válaszolva, mindenekelőtt kihangsúlyozta, hogy szónoknak egy kitételét helyeshitenie kell. Ez az, hogy Szent Gellértől bucsut veszünk. Az egyházmegye részére a patronusválasztás joga a püspököt illeti meg. Szent György a székesegyház patronusa és ő, bár Szent Gellért nem itt szenvedett vértanuhalált, de apostoli működését főként itt fejtette ki, az új egyházmegye patronusának Szent Gellértet választja, akitől így nem kell bucsut venni. Megható volt, mielőtt végezetül a püspök előtt a hatalmas küldöttség letérdelt és úgy kapta meg a maga és hozzátartozói részére az apostoli áldást.

ANTIK BUTOR

HANI

speciális javítását, kiegészítését, valamint más butorok tisztítását és bármily stílusú butor berendezését olcsón, felelősség mellett vállalom.

**JÓZSEFVÁROS, MEZŐ-SOR 3. SZÁM,
PREYER-UTCA VÉGÉN**

Levelezőlap hívásra házhoz jövök.

Megbukott tegnap az osztrák kormány

Az osztrák kormány tegnap délután öt órakor lemondott. A lemondás bekövetkezése előrelátható volt. Az új kormány, amelyet Miklas köztársasági elnök októberben nevezett ki, a választásokon nem tudott magának többséget szerezni. A kormány helyzetét leginkább Starhemberg herceg belügyminiszter nehezítette meg, aki Heimwehr megbízásából került a kormányba. A kabinetet már a múlt héten átalakították, amikor a külügyminiszter távozott a helyéről és a tárcát Seipel volt kancellár vette át. Azonban Vaugoin kormánya így is gyengének bizonyult.

Schober volt kancellár blokkja, amely tizenkilenc mandátummal van a parlamentben képviselve és amely Seippellel bejutott a kormányba, kifogásolta a Heimwehr

tulzott politikai szerepét. Az így támadt ellentétek és surlódások lehetetlenné tették Vaugoin kormányának megmaradását. Az elnök a lemondást elfogadta és az ügyek vezetésével az új kormány kinevezéséig Vaugoint bízta meg.

Miklas köztársasági elnök még tegnap este magához kérte Ender vorarlbergi tartományfőnököt, akit valószínűleg megbíz a kormányalakítással. A helyettes kancellár Schober lenne. A lemondott kormány tagjai közül ebben az esetben Seipel megtartja a külügyi, Juch dr. pedig a pénzügyi tárcát. Vaugoin ismét átvonná a hadügyminiszterium vezetését, amelynek élén azelőtt is állott. Valószínű, hogy az új kormányban a Heimwehr nem kap helyet.

Az új kormány kinevezése hét-főre várható.

Harmincezer magyar telepes kétségbeesett vergődéssel kiáltoz igazságért a világ lelkiismeretéhez

Harmincezer magyar telepes jajja, kétségbeesett panasza ostromolja igazságért évek óta a legkülönbözőbb fórumokat. Harmincezer magyar telepes kiáltozása, vergődése kiált az ország és a világ lelkiismeretéhez, hogy ébredjen immár és nézze meg: mit csináltak törvényszakaszok félremagyarázásával és rosszakarattal.

A magyar telepeseket a háború előtt az akkori magyar kormányok hozták a Bánságba. A magyar telepesek a Bánságban — főleg a Bega völgyében — őserdei földet kaptak ötven évi törlesztésre rendes adás-vételi szerződés alapján. Azonban milyen állapotban voltak azok az őserdei földek? Tele gazzal, tuskóval, fagyökérrel, vízmóssal, kavicsal. Ezeket a telepes földeket előbb rengeteg fáradsággal, töméntelen verejték hullázásával termővé kellett tenni.

A magyar telepes, aki szerette mindig a kenyéradó földet, vállalta ezt a munkát. Családjával együtt éjjel-nappal dolgozott és úgy hódított el a vadontól minden tenyérnyi nagyságu földdecskét.

És a szorgalom eredménye lett, hogy a telepes községek fölvirágoztak és boldogultak.

Aztán jött az impériumváltozás és az agrártörvény. A magyar telepesekre pedig ráborult a siralom. Kisajátították a telepesek földjeit és azokból nemesak környékbeli igényjogosultaknak adtak, akik azokat meg is művelik. Hatalmas területek parlagon maradtak és legfeljebb férgék tenyésztésére szolgálnak. Ahol hét esztendő előtt még buzakalászkok roskadoztak a súlyos terméstől, ma pusztaság van. Rettenetes dolog, hogy az agrártörvény érvénytelenítette a telepeseknek a magyar kormánnyal,

a román kormány elődjével kötött adásvételi szerződését.

Még rettenetesebb azonban az, hogy azok után a földek után, amelyek már két esztendő előtt megszüntek a telepesek tulajdona lenni, most mégis behajtják a vételár hátralékos részét, az örökváltságot.

Pedig két évvel azelőtt ezeken a földeken már más szántott-vetett-aratott, más földek meg ugyananyai idő óta gazzal elborítva parlagon hevernek. Vannak telepek, amelyeket teljesen elvettek, azonban az örökváltságot a telepesekkel egészen 1948-ig lefizették. És ezeknek az embereknek, akikkel ez a súlyos és égbekiáltó igazságtalanság történt, nincsen egyéb vétükük, csak az, hogy magyaroknak születtek. Életük az agrártörvénynek rájuk való alkalmazása óta Golgothává változott. Az örökváltságot hátralékos részét egyszerűen lefoglalták a Genfben amugyiszükmarkuan mért megváltási összegekből. A szegény telepes, mint üzött vad, menekülést keresne kétségbeesett helyzetéből, de bármire fordul, mindenütt ott a vigasztalanság.

A Magyar Párt a kérvények özönét intézte a telepesek ügyé-

Véget ért a gyapjuipari sztrájk és hétfőn ismét megkezdődik a munka

A Gyapjuipar igazgatósága és a munkások között tegnap Bottez György munkaügyi vezérfelügyelő közbenjöttével lefolytak az utolsó tárgyalások és megkötötték a megállapodást. A tegnapi tárgyalások eredményeként felvett jegyzőkönyvben a munkásság elfogadta az igazgatóság feltételeit. A

ben az illetékes helyekre, azonban minden kérvény, minden beadvány a végén megakadt valahol.

Akit utja valaha elvisz a Bega völgyébe és megáll kopárrá lett, füvel benőtt egykori szántóföld előtt, vegye le tiszteletteljes részvétellel a kalapját, mert azon a helyen magyar telepesek minden reménye, minden életkedve van eltemetve. Vajjon lesz-e ennek feltámadása? A telepesek egy része a földjétől teljesen megfosztva, vagy megkurtítva odahaza nyomorog, más része a városokba igyekezett munkára, de sokan vannak olyanok, akik vándorbotot ragadtak és elmentek tengerentúlra, bizonytalanságba. Vajjon, hazasegíti-e még ezeket valaha az Isten? Ezen a m. pusztaság földön valamikor nótaszó mellett traktáltak szorgalmas magyar telepesek, ma pedig varjak kárognak itt a levegőben. A paradicsom, amelyet magyar telepesek igyekezete teremtett itt, 1924 óta megszünt. A magyar telepesek pedig ide-odaszaladgálnak igazságért, jogért, méltányosságért. Hát nincsen senki, aki meghallgassa őket? Nincsen senki, aki pártfogolja őket? Nincsen senki, aki visszasegítené őket elvett földjeikhez?

(Facsád) Hangay László

ÉRTESÍTÉS!

Értesítjük t. vevőinket, hogy a Semmering-sorsjegyek húzása nem december 27-én, hanem már december 2-án lesz megtartva, hogy a szerencsés nyerő a karácsonyi ünnepeket a Semmeringen tölthesse, miután, mint ismeretes a karácsonyi ünnepek valamint Sylvester a Semmeringen nagy ünnepségek keretében zajlik le.

DÉNES SI POLLÁK

munkást sem bocsát el. Ami az akkordbéréket illeti, elfogadják az igazgatóság feltételeit, hogy minden osztályban bizottság vizsgálja felül, vajjon miért nem érték el a munkások, illetve a munkások a minimális napszámot, hatvanhét, illetve száz leit, az akkordteljesítményeknél. Amennyiben megállapítást nyer, hogy a napszám minimum elérésére nem a munkás hibájából történt, úgy az igazgatóság az elért bért kikerekíti hatvanhét, illetve száz leire. A nyáron elbocsátott festőmunkásokról az igazgatóság úgy döntött, amennyiben a gyári igazgatóság újabb munkaerőket venne fel, úgy ezeket a munkásokat előnyben részesítik. Ilyen értelemben a jegyzőkönyvet aláírták és ezzel az igazgatóság, valamint a munkások között kitört konfliktus véget ért. Hétfőn, december elsején hét órakor ismét megindul a munka a Gyapjuipar összes osztályaiban.

Szemérmetlenül folyik tovább a levelek megdezsmálása

Állandósítani lehetne a levelek megdezsmálásáról szóló rovatot, mert ismét újabb lopást hoztak tudomásunkra. Bukarestben november huszonharmadikán ajánlott levelet adtak fel, amelyhez ezer leit csatoltak. A levél csak november huszonnyolcadikán érkezett meg Temesvárra. Ezt a levelet a posta titokzatos kalózái szintén felbontották és kilopták belőle az ezer leit. Ezen az ajánlott levél tisztán kivethető az utánragasztás nyomai. Tudunkkal levélcenzura nincsen és ha volna, akkor sem az a feladata, hogy a levelek tartalmát eltulajdonítsák. Végre erélyes vizsgálatot követelünk a sorozatos lopások kiderítésére és annak megállapítására, vajjon miért tart öt napig egy ajánlott levél Bukarestből Temesvárra. A temesvári postaigazgatóság miért nem tesz jelentést erről Andreescu postavezérigazgatónak, aki műegyetemi tanári minőségében hetenkint Temesvárott tartózkodik.

Mielőtt

cipőszükségletét fedezi

tekintse meg kirakatainkat

I-a modern női és férficipők 500, 600 és 700 lei
Hócipők, orosz és párisi újdonságok I-a minőségben 350 lei
Csizma 550, 675 lei az újonnan megnyitott

Humanus WEISZ VILMOS
cipőáruházában, Lloyd-sor

Déli Hírnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Belváros, Szentgyörgy-tér 4. szám
 Telefon: 2-52, este 9 után 10 és 2-24
 Előfizetési árak:
 Havonta 80, negyedévre 240, fél-
 évre 450, évente 900 lej. — Köz-
 tisztviselők és nyugdíjasok részé-
 re: havonta 60, negyedévre 180,
 félévre 350, évente 700 lej. — Kül-
 földre: havonta 110, negyedévre
 330, félévre 600, évente 1200 lej.
 vagy egyenlő értékű valuta.
 A szerkesztésért és kiadásért a
 főszerkesztő felel.

Fantasztikus

**Dot élt át egy fiatalember,
 aki három napig egy szép nő
 foglya volt a vidéki kastélyban**

Konstancán egy elegáns, gazdag fiatalember, aki egyébként ismert család tagja, különös élményéről tett jelentést a rendőrségen. Elmondotta, hogy három nap előtt az utcán sétált, amikor egy előkelő megjelenésű szép fiatalnőre lett figyelmes. Köszönt a nőnek, aki a köszönést viszonzta. Beszélgetésbe elegyedtek, mire a nő megkérdezte, hogy nem volna-e kedve autókocsizásra. Mikor igennel válaszolt, a nő intett egy a közelben várakozó elegáns autónak. Beültek és miközben az autó gyorsan száguldott, kedélyesen elbeszélgettek. A fiatal nő hirtelen kloroformmal itatott zsebkezdőt vett ki a ridiküljéből és azt a fiatalember arcára borította, aki erre elvesztette eszméletét. Amikor újból magához tért, fényüzéssel berendezett villában találta magát. Ott volt az a fiatal nő is, aki a villába hozta, azonkívül két másik fiatal leány is tartózkodott ott. Ezek kijelentették a fiatalembernek, hogy most már velük kell maradnia. Minthogy meggyőződött róla, hogy a villa összes kijáratai le vannak zárva, a villa maga pedig messzire esik minden lakott helytől, kénytelen volt beletörődni fogságába. Ez a fogság különben egészen kedélyesen és vidáman folyt le. A legjobb ételeket és a legfinomabb italokat táltálták föl a fiatalembernek, akitől nem kívántak mást, csak hogy a három fiatal szépséget szórakoztassa. Ugy telt az idő, akár a meseországban, azonban a fiatalember végre ráunt és hazakiváncszolt. A harmadik napon, amikor már ismételtén kérte, hogy engedjék szabadon, kijelentette, hogy a három hölgynek a rendőrséggel is meggyülhetik a baja, mert a családja bizonyára keresni fogja már és esetleg a rendőrségnek is bejelenti eltűnését. Ez az érv hatott, mert a fiatalembert újból elkábították. Magához térve az autóban ült az a nővel, akivel először megismerkedett. Az autó azon a helyen állott meg, ahol a fiatalembert három nap előtt fölvette. A fiatalember kiszállt, az autó pedig abban a szempillantásban elszáguldott. Számát nem lehetett kivenni, mert az — valószínűleg szándékosan — sárral volt eltakarva. A fiatalember a három hölgy kedvességét az a hálálta meg, hogy elment a rendőrségre és jelentést tett az esetről. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Elena királynő külföldre utazik.** Az Adeverul arról értesül, hogy Elena királynő a karácsonyi ünnepeket még itthon tölti, utána pedig hosszab tartózkodásra külföldre utazik.

— **Advent.** A katolikusegyházban ma kezdődik az ádventi idő, amely a karácsonyt megelőzi. Az ádvent négy heti jelképezi azt a négyezer esztendő, amelyet az emberiség a világ teremtésétől kezdve várt a Megváltó születéséig. Az ádventi időben tartják a katolikus templomokban a rórátét, a hajnali misét. A hívek buzgó varakozással vannak eltelve az eljövendő Jézus iránt. Ádvent alatt az egyház tilja a vidám mulatozást.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése: Enyhe, esetleg felhős idő, nyugaton helyenkint kevés esővel.

— **A temesvári népkonyhák szerdán.** december 3-án kezdig meg működésük. Három népkonyha lesz és pedig a Gyárvárosban, a Józsefvárosban és a Mehalában.

Krayer-cipópaszta

— **Takarékoskodjunk.** Parlamenti kezdeményezéséből törvényjavaslatot nyújtanak be, amely a miniszteri szalonkocsik megszüntetését célozza. A javaslat ezenkívül azt kívánja kimondani, hogy a prefekturák és más állami hivatalok autótartását szüntessék be és a gépkocsikat nyilvános árverésen adják el.

— **Jelentés a szovjet gabona-termésről.** Moszkvában a szovjet gazdasági népbiztosa most adta ki az ideai gabona-termésről szóló jelentését. Aszerint az előirt gabonamennyiségből a szovjetgazdaságok kilencven, a kollektív gazdaságok hetvenöt, a magángazdaságok alig hatvan száza lékot szolgáltattak be.

Sok évi Praxis és legmodernebb módszerek
B. Roth Olga
 (Deutsches Haus, Szat György-
 tér sarok) Minden szépség-
 liva eredményes eltá-
 volítása. Egyéni
 arcápolás

— **Anyakönyvi hírek.** Születtek: Karcis Erzsébet, Mircea Adél, Tarca, Arcadie, Benkő Ferenc. Meghaltak: Maracin György 21 napos, Bakos Mihály 23 éves, Marx József 17, Békési Mihály 78 és Blazics Zsófia 66 éves korában.

— **Rendőri krónika.** Gonda Márton dr. Erzsébet-utca 6 szám alatti lakó ügyvéd feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes ellopta 7000 lei értékű télikabóját. A rendőrség megindította a nyomozást. — Sava Péter Deák-utca 3 szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki 1500 lei értékű kőműves szerszámokat lopott el. A tolvajt keresik.

Látogassa meg Ön is!
 az ujona an megnyitá
Kálmán Ferenc
 Temesvár I., Rezső-utca, a Ferdinánd-szálloda mellett
Butorszövet Szőnyeg Takaró szaküzletét

Ezerféle új ajándék Karácsonyra!

Szőnyegek, Madras-függönyök	karácsonyi engedmény 20%
Kész sztórok, terítők, párnák, képek	„ „ 10%
Kezdtett és festett áru, férfitarcsák stb.	„ „ 10%

Ombre téligyapju! Softa! Knickebocker! Mimosa gyapju! Legujabb csipkeshövedek!

Weisz & Comp., Kézimunka R. T.
Temesvár — Weisz-palota.
 Tekintse meg új kirakatainkat. Engedmények csak karácsonyig érvényesek.

— **Megbokrosodtak a lovak.** Morariu József zsebelyi gazda kocsijával tegnap bent járt a városban. A nagy zajtól a lovai megvadultak és a kocsit elragadták, amely teljesen összetört.

— **Ford új ötlete.** Detroiti jelentés szerint Ford autógyáros elhatározta, hogy ezentul világos alapszínű autókat hoz forgalomba, amelyeknek oldalaira sportjeleneteket festet. Az első ilyen autó, amelyen lóversenyjelenetek vannak, most készült el és azt a norvég királynak ajándékozták.

— **Remarque regényéből hangosfilm.** Remarque híres regényét, amelynek címe Nyugaton a helyzet változatlan, Amerikában hangosfilmre vették föl, ahol az nagy sikert aratott. A hangosfilmet elkészítették Németország részére is, azonban a hadügyminiszter nem akart hozzájárulni, hogy a film vetítésére megadják az engedélyt. Végre úgy oldották meg a kérdést, hogy a filmből egyes kifogásolt részeket kihagytak.

— **Kommunisták munkában.** Athéni jelentés szerint Mossolidos görög községben a kommunisták tüntetést rendeztek, mire rendőröket vezényeltek ki ellenük. A kommunisták és a rendőrök között összeütközésre került a sor, a rendőrök erre sortűzet adtak. Három ember meghalt és számosan megsebesültek.

— **Magyar lelkeket sikkasztanak.** Csehszlovákiában most készülnek a népszámlálásra és az előkészületek máris nagy felháborodást váltottak ki a felvidéki magyarság körében. A népszámláló biztosok titkos rendeletet kaptak, hogy a lakossággal a számláláskor csak csehül, vagy tútúl beszéljenek. A magyar beszédet szigoruan megtiltották nekik. Azokat, akik magukat nem magyar névvel magyaroknak vallják, négy szemközt rá kell beszélni, hogy erről a szándékukról mondjanak le. A zsidókat semmi körülmények között nem szabad magyaroknak föltüntetni, hanem vagy németeknek, vagy cseheknek. A kormány titkos rendelete még cseh politikusok körében is visszatetszést kelt.

Vásárolja a mi **pullovereinket** mert darabonként csak 125 leibe kerülnek
DUSCHNITZ Áruház Gyárváros

Tölgy- és bükk-
PARRETTA
 „ESSLINGENI“
 redőny-
 ajtó- és
 ablakgyár

Fischer és Braun
 Temesvár III., Holló-utca 3. szám.

ELBE I, ELBE II, ELBE III
 A legolcsóbb mindhárom Temesváron.
 Harisnya, keztü és selymáru
 Ajándéknak Mikulásra kötöttáru
 Nagy választékban a legolcsóbb gyári árakban
 Az ELBE Harisnyaházakban,
 Temesvár-Józsefv. és Gyárváros.

Az ismert jó minőségű
Antracit-Brikett
 ismét kapható.
Koksz, tűzifa, szalonszén
 a legelőnyösebb árban házhoz szállítja
Vas és Társa
 IV., Begajobbsor 17
 Telefon 13-01

Vannak Önnek reumaszerű fájdalmak?
 Avagy gyorsan fárad és bokában duzzadt, avagy ferdül a lába
 úgy csináltasson gipsznyomat után
Ludtálpbetéteket SZÉKELY B.
 Orthopediai „PROTES“ üzembem Timisoara III., József-tér 1. sz.

Kérdezze meg a házi orvosát. Műlábak, műkezek orthopediai készülékek mankók botok, sérvkötők, háskötők gyártása.

MONDOTT A LENGYEL KOR-

Y. A lengyel kormány lemondott a köztársasági elnök Szlavek ezredes megbízta meg kabinetalakítással. Vagyis, hogy Szlavek, aki most állítja a kormánylistáját, a régi kormányt megtartja és csak kisebb változások lesznek. Az új belügyminiszter Kladkovszki tábornok lesz. Zaleszki belügyminiszter a helyén marad, a román államtitkára Beck ezredes, a szász Pilsudszki marsall bizalmasa. A területi bajnoki bokszeres verseny. A román liga ma, november 30-án este 8 órai kezdettel a józsefvárosi cs-teremben (Bem-utca) a területi bajnokságért bokszeres versenyt rendez. A versenyen a liga legjobb bokszosai vesznek részt és így rendkívül érdekes küzdelmek várhatók. A küzdelmekből győztesen kikerülő bajnokok november 20-án, Bukarestben a nemzetközi bajnokságért fognak küzdeni.

Praktikus karácsonyi ajándéknak vásároljon egy estélyi öltönyt ABONG & SCHNEIDER-nél

TEMESVÁR I.,
(Belváros) Szent György-tér
róm. kath. püspöki palota.

Előadás a konnersreuthi csodáról. Rengeteget irtak már az újkorok Neumann Terézről, az elnevezett konnersreuthi csodáról. Neumann Teréz arról nevezte, hogy időnkint megjelennek teszt Krisztus sebei. A Missziótársulat meghívására Gálffy Sándor gyógyváradai kórházi lelkész, aki személyesen járt Konnersreuthban és látta Neumann Terézt, hétfőn, december 1-én este nyolc órakor a Bem-utca 31. szám alatt levő Forrás-cs-teremben vetített képek kíséretében előadást tart a konnersreuthi csodáról. Beléptidíj nincsen. Az előadás után a katolikus alapra szánt előadásokat szívesen fogadják.

Vidékiek figyelmébe. A józsefvárosi Tejivó- és uzsonnázó-csarnokban (Ludovik-ut 16. sz.) Zsuzsi vezetésével, elsőrangú ebéd. 4 fogásos menü csak 30 le. A mai vasárnapi menü a következő: ragu leves, töltött káposzta, sült csirke garnirunggal és pozsonyi sült hús, hétfőn: krumpli leves, sárga paprika főzelék bécsi szelettel és tészta. A honoma ebéd és vacsora 1500 le!

A Balkán-csőd előtt. A News Statesman című londoni folyóirat azt írta, hogy a Balkán csőd előtt áll. A délkelet-európai országok agrárválsága kibírhatatlan. Azonban még ennél is nagyobb bajt okozhat a balkáni országok tehetetlen pénzügyi és adóügyi politikája. A legnagyobb baj pedig az, hogy a délkelet-európai államok rengeteg pénzt kölcsönöznek hadseregeikre. Külföldi kölcsönök zseken az államokon nem sokat segítenek, mert a pénz nem marad meg, hanem eltűnik, akár a szitán keresztül a víz. A nyugati államok igen szívesen látnák a délkelet-európai államok pénzügyeinek népszövetségi ellenőrzését, azonban ezeknek az államoknak győzelmes nacionalizmusa ezt nem fogja lehetővé tenni, fejezi be cikkét a News Statesman.

Fellázadt az ukrán parasztság a szovjet rablógazdálkodása ellen

Ukrajnában ismét véres események mennek végbe. Az elmúlt éjjel állandó puskaropogás tartotta izgalomban a határmenti román községek lakosságát és a puskatűzhez időnkint gépfegyverek ropogása és ágyudörej is csatlakozott. A tüzelés egész éjjel tartott és csak reggelre hagyott alább, azonban a délelőtti folyamán ismét kiújult és olyan hangzavar támadt, mintha a tulsó parton ütközet lenne. Néhány ukrán parasztnak sikerült átszökni a szovjet határon és ezek elmondották, hogy a buzahiány miatt a szovjet közegei ismét rekvirálják a gabonát. Erre az elkeseredett parasztlakosság, a szovjet embereit kiüzte a falvakból, mire fegyveres katonaság avatkozott bele. Ukrajna legnagyobb

részében a parasztság forrong és a szovjet a legvéresebb módon igyekszik letiporni a parasztok elkeseredését. Részletek még hiányzanak. Tegnap délután a román partról ezrével láttak elvonuló parasztokat, azonban nem lehet tudni, hogy azokat hova szállították.

A Tass ügynökség, a szovjet hivatalos szócsöve, különben jelentést adott ki, abban azonban említést sem tesz az ukrán forradalmi eseményekről. A jelentés egyik mondatából mégis következtetni lehet, hogy Ukrajnában komoly a helyzet. A jelentés többek között megállapítja, hogy a szovjet ellen irányuló összeesküvések ellen a szovjet azzal válaszol, hogy fokozza védelmi eszközeit.

A bázisai vágány földmunkálatai. Megirtuk, hogy a bázisai vágány földmunkálataira hirdetett árlejtés alkalmával a munkásokat Geiringer és Goldschmidt temesvári cég nyerte el. Tekintettel a kedvező időjárásra, a földmunkákat már a jövő héten megkezdik, ami hozzájárul majd a munkanélküliség enyhítéséhez.

* **Hasszorulás, rossz emésztés, erős bomlási és erjedési folyamat a gyomor-bélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúltengés a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata mellett visszafejldnek.** Számos orvos a Ferenc József vizet mindkét nembeli felnőtteknek és iskolás gyermekeknek kitűnő sikerrel rendeli. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Mikulás ajándékokban dumping-árak Somogyinál
Lloyd-sor 11
Telef. 11-65

Meghalt az angol király barátja. Egy Pozsony melletti faluban tegnap meghalt hetven éves korában Susik János földműves, aki azzal dicsekedhetett el, hogy barátja volt VII. Edvárd angol királynak. Susik János évtizedek óta minden nyáron eljárt Karlsbadba és az angol király, aki szintén állandó vendége volt a híres fürdőhelynek, egy alkalommal megszólította az ezüst gombos parasztruhában járó Susikot. VII. Edvárdnak a beszédes parasztember igen tetszett és ettől kezdve sokat sétált és beszélgetett vele. Az ismeretséget nyaranta felújították. Susik minden évben gratulált az angol királynak újévkor és annak névnapján és mindig barátságos választ kapott. VII. Edvárd dedikált fényképét is elküldte Susiknak, aki azt hűséggel megőrizte.

Játékszereket és karácsonyi ajándékokat az idén 40%-al olcsóbban vásárolhat

Grand Bazár Gyárváros, Fő-utca 24

Harc a feketeszesz ellen. A pénzügyminiszteriumban bizottság alakult, amelyben részt vesznek a belügyi, a közlekedési, földművelésügyi miniszterium és a kincstár megbízottai. A bizottság szigorúan ellenőrzi a szeszgyárakat és főleg a feketeszesz ellen indít harcot. Az államot ugyanis több millióval károsították már meg.

Crepe de Chine minden színben Lei 190!
CSENDES IGNAC
áruházában, Gyárváros, Kossuth-tér
A Kereskedők Részletszindikátusának eladási helye

Tiltakoznak a bukaresti kereskedők. Ma izgalmas napja lesz az ország kereskedőtársadalmának. Ugyanis a bukaresti Sfatul Negustoresc ma, vasárnap délelőtti a Frascatti teremben tartja országos kongresszusát. A kongresszuson kifejtik, hogy a kormány nem törődik a kereskedőtársadalom érdekeivel és az adókérdést sem hajlandó rendezni. Valószínűnek látszik, hogy a december elsejére tervezett kereskedősztrájk nem ölt áltaános jellegűt és a kongresszus kimondja, hogy a tiltakozás jelöl december elsején, hétfőn csupán a bukaresti kereskedők tartanak zárva. Annak az eshetősége azonban nincsen kizárva, hogy több ipari és kereskedelmi gócpont kereskedői csatlakoznak a tiltakozó sztrájkhoz.

Madgearu gabonaértékesítési javaslata. Tegnap nyilvánosságra került Madgearu földművelésügyi miniszter gabonaértékesítési javaslata. A javaslat lényege az, hogy kiviteli szindikátusokat létesítsenek és ezek a szindikátusok a mezőgazdasági államokkal kötött különböző megállapodások alapján ekszportihivalat útján bonyolítják le a gabona értékesítését és eladását.

* **A DELI HIRLAP BUDAPESTEN** állandóan olvasható a dunaparti Bristol szálloda halljában.

Szünetel a Dunán a rendszeres teherszállítás. A Duna-gőzhajózási társaságok temesvári képviselői közli, hogy a Dunán a rendszeres teherszállítást a téli hónapokra beszüntetik. Lefelé Regensburgból és Passauból november 26-án Linzből november 28-án, Bécsből és Pozsonyból a teherforgalom már november 29-én megszűnt. Valamennyi magyarországi, jugoszláviai és romániai állomásról a teherforgalom lefelé december 2-án szűnik meg. Visszafelé a teherforgalom tegnap szűnt meg. Alkalmi járatok, ameddig azt az időjárás engedi, továbbra is közlekedni fognak. Az uszály- és tankforgalom egész télen át megszorítás nélkül megmarad.

A választójogi reform. Mirito volt miniszter, aki parlamenti kezdeményezéséből elkészítette a választójogi reformtervezetet, folytatja akcióját. Tegnap D u c á v a l tárgyalta, akit arra kért, bizzon meg egy liberális személyiséget, hogy munkájában támogassa. Mirito a jövő héten a többi ellenzéki párttal is tárgyal a javaslat végleges elkészítése és megszerzése kérdésében.

Az ujkiódai magyarság gyászja. Faludi János nyugalmazott vasuti ellenőr, volt ujkiódai községi bíró, hosszas szenvedés után nyolcvan éves korában meghalt. Faludi huszonöt éven át közmegelegedéssel töltötte be Ujkiódai bírói tisztet és a község fejlődése az ő nevéhez fűződik. Halálát özvegyén kívül fiai, Gusztáv, János és Imre MÁV vasutasok, valamint Magyarországon lakó rokonsága gyászolja. Ma, vasárnap délután három órakor temetik az ujkiódai XII-ik utcában levő tizenhárom szám alatti gyászház-ból a józsefvárosi temetőbe.

Inog a francia kormány is. Párisi jelentés szerint a Tardieu-kormány helyzete megrendült. Az utóbbi időben egymást érik Franciaországban a bankbukások, amihez hozzájárul még az is, hogy nagy és tekintélyes bankokról csunya panamak derülnek ki. Emlatt a kamarában a kormányt állandóan támadják. L e o n B l u m szocialista képviselő a kormány ellen bizalmatlansági indítványt tett, amelyet csak nagy erőlködéssel tudtak 285 szavazattal 279 ellenében elvetni. A kormánynak mindössze négy szavazat-többsége volt. Az ellenzék követeli a kormány lemondását.

Hatóságilag engedélyezett végeladás.
Az üzlet teljes megszűnése folytán a legolcsóbb árakon kaphatók: játékaruk nagy választékban, u. m.: babák, babakocsi, gyermekkerékpárok, tornakészülékek, reform-gyermekszékek, dominók, sakkjátékok, diszmi- és bőrárak stb. Dohányzók részére borostyán- és tájtékszopikák és pipák
POLLÁK-BAZÁR
Temesvár, Lloyd-sor, Széchenyi-ház,
Bulev. Regele Ferdinand 9.

„OLLA” GUM..?

Félrevezeti önt akkor, ha „OLLA” helyett silány utáztatokat ajánlanak. Ne tedje kockára egészségét, kérje Ön is kimondottan az évtizedek óta elismert és legjobbnak bevált „OLLA”-t eredeti csomagolásban!

Karácsonyi ajándékok hölgyek részére
Lorgnetták
Punktróler
Színházi látcső
Rádió
Zseblámpa
Villanyos készülék szépségápolásra
KECSKEMÉTI, Temesvár

Karácsonyi ajándékok urak részére
Fényképezőgép
Rádiókészülék
Szemüveg
Barométer
Borotválókészülék
KECSKEMÉTI, Temesvár

Karácsonyi ajándékok leányok részére
Fényképezőgép
Ping-pongjáték
Rádiókészülék
Színházi látcső
KECSKEMÉTI, Temesvár

Karácsonyi ajándékok fiúk részére
Villanyos játékvasut
Fényképezőgép
Gőzgép
Ping-pongjáték
Mozik
KECSKEMÉTI, Temesvár

— **Tul a Nagy Krivánon.** Ma délután négy órakor ujtják föl a Tigris-utca 6 szám alatti színházteremben Farkas Imrének Tul a Nagy Krivánon című három felvonásos operettjét. A tréfás Baraty-családot Mann Aurél, Franzen Böske és Walter Alfréd játsszák, a bonviván szerepében pedig Virág István lép föl.

— **Bohémvilág.** Borsody Lajosnak Bohémvilág című lapja ezen a héten ismét változatos, humoros tartalommal jelent meg. A Bohémvilág tele van aktuális tréfával és szórakoztató, élvezetes olvasmányt nyújt. A lap egyes számának ára hét lei. Mutatványszámot készséggel küld a Temesvár, Gozsdu-utca 13. szám alatt levő kiadóhivatal.

— **Gyárvárosi katolikusok hitközségi adója.** A gyárvárosi római katolikus hitközség egyháztanácsa befejezte a jövő évi hitközségi adó kivetését. Mindazok, akik hitközségük adójának fölemelésével elégedetlenek, felekezésüket Schiffer István tanácsstag címére Tigris-utca 10 szám alá küldhetik, vagy érveiket december 7-én délelőtt fél tizenegy óráig a paplak régi irodahelyiségében szóbelileg is előadhathatják.

Jól és olcsón öltözködhet mindenki, aki készen vagy mérték után férfi-, fiu és gyermeköltönyt, felöltőt, Trench-coatot stb. Hoffmann Mór ruházatházában Belváros, Hunyadi-u. 8. sz. a. vásárol.
Kedvező fizetési feltételek.

— **Az érem két oldala.** Belgrádban december elsején nagy ünnepségek keretében ülik meg a szerbek, horvátok és szlovének egyesülésének évfordulóját. Az ünnepségen nagy egyházi és katonai pompát fognak kifejteni. Ezzel szemben a Bécsben élő horvát emigránsok december elsején az egyik bécsi templomban gyászmisést mondanak. Gyászmiséket tartanak még a horvát emigránsok Genfben, Berlinben, Newyorkban és Chicagóban is.

— **Vasuti nyugdíjasok szövetségének értesítése.** Felkérjük a nyugdíjas kartársakat, hogy tagsági igazolványaik átvétele céljából a szövetség helyiségében megjelenni sziveskedjenek és pedig délután 4—6 óra között. Figyelmeztetjük a kartársakat, hogy nyugdíjsérelmeikben forduljanak bizalommal a szövetséghez, ahol díjtalan felvilágosítást nyújtunk, miután mi csakis a vasuti nyugdíjasok érdekeit tartjuk szem előtt. Az elnök.

Kristálycsillár
márványfigurális lámpaoszlopon, bronzóragarnitúra, csodaszép vitrin, eredeti gyönyörű perzsa szőnyegek részletekre is meglepő olcsón kaphatók
STERNBERG

— **Alarcos rablók egy bankban.** Brémában a Bewerstädter Bank helyiségeibe alarcos és revolveres rablók hatoltak be, akik a pénzszekrényből elvitték az ott talált pénzt. A bank néhány órával félmillió márkát szállított be a birodalmi bank brémai fiókjába és így a rablók mindössze hétézer márkát zsákmányolhattak. A rablók azután a bank előtt várakozó autókba ugrottak és elszárguldtak.

— **Leszállított késedelmi kamat.** A hátralékos vízdíjak és csatornázási illetékek után késedelmi kamat címén Temesvároft eddig tizenkét százalékos szedték. A város állandó választmánya ezt a késedelmi kamatot tíz százalékra szállította le.

— **Porig leégett gyár.** Az Esztergommal szemben levő és már Cseh-szlovákiához tartozó Párkány községben kigyulladt és reggelre porig égett a Frank-féle keményítőgyár. A kár háromszázmillió cseh korona.

* Podlipny Gyula rajz- és festőiskolájába beiratkozni lehet naponta d. e. 10—1, d. u. 3—7-ig. Jenőherceg u. 5., III. 11.

— **Német panaszirat a lengyel terror miatt.** Genfben tegnap megjelent a svájci német követ a Népszövetség főtitkári hivatalában és átadta Németország panaszát a felszülézi választási terror ügyében. A panaszirat részletesen elmondja, hogy a lengyelek a német kisebbséget Felsőszüléziában a választások alkalmával terrorizálták, börtönbe vették és megfosztották szavazati jogától. Az okmány számos csatolt okmannyal igazolja a panaszait. Ez immár a második eset, hogy Németország a Lengyelországban élő német kisebbség ügyében a Népszövetséghez fordul.

H.G. szemüvegek és orrcsipesek, minden izlés, mindenarcforma és hivatás számára. FRANZ TEJNOR & Co. Temesvár II., Kossuth-tér. Telefon 5-61

— **Schmarje Levin dr.** a kiváló zsidó politikus szerdán, december harmadikán délelőtt érkezik Temesvárra. Temesvár zsidósága a kiváló vendég tiszteletére díszes fogadtatást rendez és a józsefvárosi állomás első osztályú várótermében üdvözlők először Schmarjet. Délelőtt tizenegy órakor fogadja a sajtó képviselőit, este pedig a városi színházban tart előadást a zsidóság és Palesztina helyzetéről. Schmarje dr. egész élete küzdelem volt a zsidóságért és nagy szerepe volt és van a Palesztina akcióban.

* **Öntött szobakályhák.** Ugymint örökzöld fekete és különböző email színben gazdag raktár, kályhaellenzők és tüzszerzők mélyen leszállított áron kaphatók: Scherter Ötő vaskereskedésében, Temesvár I., Zápolya utca 6.

A nagy áresést igazoló karácsonyi árjegyzék szerint Klein Dávid áruházában Temesvár-Józsefváros, Bonnáz-utca 14 Telefon 12-92 siessünk bevásárolni!

I. rész.

	Leitől feljebb		Leitől feljebb
Tenniszflanell, kék barchet, mtrje	25	Női kabátszövet, téli, 140 cm. széles, mtrje	135
Divatflanell, szövetbarchet, mtrje	35	Női kabát- és kosztümszövet, ujdonság, 140 cm. széles, mtrje	175
Divatcérnabarchet, mtrje	45	Férfi öltönytöszövet, téli, 140 cm. széles, mtrje	139
Doubiflanell, vastag	57	Férfi öltönytöszövet, divatos, gyapjú, 140 cm. széles, mtrje	180
Sárga vászon 18 leitől, fehér, mtrje	24	Télikabátszövet 150 leitől, doubleszövet, 140 cm. széles, mtrje	280
Siffon 30 leitől, kelegyevászon mtrje	36	Télikabátszövet, fekete, szürke, 140 cm. széles, mtrje	300
Batistsiffon 3/4 33, 3/4 széles, mtrje	36	Batistsz, kombinéra, színes, mtrje	25
Lepedővászon, fehér, duplaszéles, mtrje	65	Tuszor, kombinéra, színes, 38, 45, mtrje	55
Zefir, sima és csikos, mtrje	23	Bársony, csikos, mtrje	55
Zefir, Ia, sima és csikos 30, 35, 38, legf. mtrje	40	Seidin, 45, 55 lei, mtrje	60
Ingpuplin 45, 55, mtrje	65	Klott, duplaszéles, színes 75, Ia mtrje	110
Függönyszövet, aszuros, 150 cm. széles, mtrje	55	Karton és festő 30, mtrje	35
Mosóselyem, mintás, 50, 55, mtrje	65	Karton és festő, maradék, mtrje	25
Mosóselyem, sima, színes, mtrje	65	Selyemkendő, drbja 75, 100	120
Crepp Georgett, Crepp Maroquain, Crepp de Chine 160, 220, 250, mtrje	260	Posztőkendő, nagy, darabja	320
mtrje	150	Flanellakaró, nagy, drbja	300
Selyemszövet, kockás, duplaszéles, mtrje	65	kicsi drbja	110
Női szövet, kockás, duplaszéles, mtrje	48	Vattapaplan, kreton, drbja	350
Női szövet, scheviott, duplaszéles, mtrje	78	Vattapaplan, világos és klott drbja	450
Női szövet, puplingyapju, duplaszéles, mtrje	130	Pokróc, drbja 220, 280, 300, extra drbja	350

(Folytatása következik.)

— **Elítélt sikkasztó postafőnök.** A temesvári postaigazgatóság ellenőrei körülfut alkalmával megállapították, hogy Míoc János, a krassómegei csukicsi postahivatal vezetője, hétszáz ezer leit sikkasztott. Míoc kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy főtitviselőik összejárásával követte el a sikkasztást. A posta vizsgálatot indított és megállapította, hogy a sikkasztást Míoc egyedül követte el. Míoc ellen az oravica ügyész vádat emelt és a törvényszék a magáról megfélekedezett főtitviselőt három évi börtönre ítélte. Az ügyész az ítélet ellen súlyosbírást a temesvári táblához felebbezett.

* **A Palace-bár csodálatos szépségű helyisége estéről estére a vidám hangulat kiapadhatlan kuforrása.** A gazdag izléssel berendezett bár műsora és a pompás Pia van Datt szellemes konferálása, valamint a pattogó modern jazz bőven gondolkodik szórakozásról. Vasárnap délután öt órai kezdettel műsoros teadélután lesz. A bár lelkes művészcsoportjától kezdve teljesen új műsorral mutatkozik be.

— **Az angol munkáslap a revizióról.** A londoni Daily Herald, a munkáspárt hivatalos lapja, vezércikkben foglalkozik a békeszerződés reviziójának kérdésével. A lap megállapítja, hogy Európa politikája hamarosan a békeszerződés és a velük kapcsolatos egyezmények reviziója jegyében fog zajlani. A legyőzött államok közül — mondja a lap — Németország követeli legerélyesebben a békeszerződés revizióját, amelyek tagadhatatlanul sok igazságtalanságot tartalmaznak.

— **Zsidó kultúrelőadások.** Emlegettük már, hogy a belvárosi zsidó hitközség a tél folyamán kultúrelőadások rendezését határozta el. Az első előadást vasárnap, november 30-án délután hat órakor Drechsler Miksa dr. főrabbi tartja. Ezt megelőzőleg Katz főkantort zsolnárt fog előadni. Beléptődij nincsen.

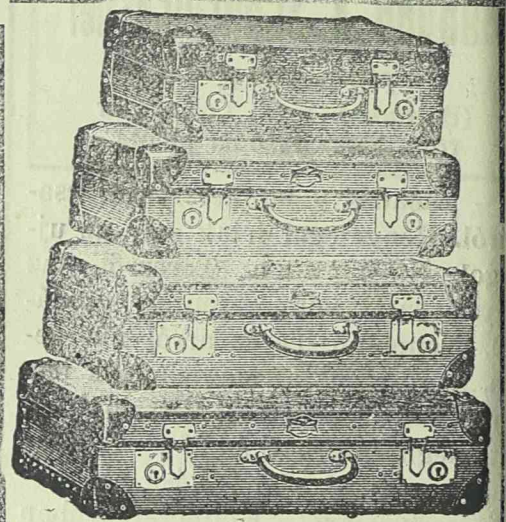
Látogassa meg vételkényszer nélkül a karácsonyi

Játékáru kiállítás
Sternfeld A. utóda
SCHWARTZ GYULA
áruházában

Főüzlet: Belváros, Mercy utca 2.
Fióközlet: Józsefv., Kossuth L. u. 19
Eladás nagyban és kicsinyben.
A Consum r. t. eladási helye.

FROTA
képkeretgyár

Temesvár-Gyárváros (a Turul-al szemben).
Képkeretezési osztály.
Keretezésre elvállal képeket, fényképeket és gobelineket.

A **készítőnél** azaz **első kézből**

lehet legolcsóbban vásárolni. Ezért vásároljon

PERL JENO
bőröndösnél

Bul. Berthelot (Kossuth L.-u.) 1, az udvarban. Utazóbőröndöt, ridikült, aktá-, iskola- és ovodatáskát és minden a szakmába vágó cikket.

Kézikoffer 120 leitől.
Valódi bőrridikül 200 leitől.
Javitások és festések lelkiismeretesen és olcsón készülnek.

Forum Mozgó

Ma és a következő napokon
A temesvári moziközönség kedvence

Anna May Wong
a hírneves kínai művész első 100%-os német beszélőfilmje

Hai-Tang

Főszereplők:
Franz Lederer, Edith D'Amara

Rendező:
Richard Eichberg
Zene: Hans May
Balettmester
V. Omanski
a pétervári opera volt balettmestere.

Monopol: Dorian film, Bukarest
Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.
Vasár- és ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

Művészet

Isac János

temesvári kiállítása

Isac János közel száz képből álló kollekcója a Hitelbank kiállítási helyiségében, erőteljes, leszűrt művészetet reprezentál. A művésznak a bukaresti Salonban igen jelentős sikerei voltak és neve Nagyváradon, Kolozsvárott s másutt is jóhangzásúan ismert, sikeres tárlatai révén. Mostani képei főleg olaszországi tanulmányainak eredményeit alkotják s látása kiszélesedéséről, tehetsége elmélyüléséről tanuskodnak. Isac elsősorban impresszionista, **attelierje** a szabad természet, mely érzéseinek keresztül támad új színekbe. Különösen kifejezésre jut ez a felfogás a 35 sz. bájos és meleg színekben tobzódó bukovinai képében, mely a művész derűs és meghitt lelke világát tükrözi. A 66 sz. bánáti témából is a falu idilli nyugalma árad. Ugyanez a megértő lelkiség hatja át a meszesi idegen vidékek képeit, midőn Velence, Raguza, vagy Konstantinápoly sajátos localcouleurje ömlik át a vászonra, érzékeny ecsetje nyomán. A 37 sz. konstantinápolyi részlet valóságos moresk-vízítő keleti hangulatának és arányainak áttetsző érzékeltetése révén. Nagyon finom a Sienai kép is és a nem sablonosan válogatott velencei témák. A lidói bárka-jelenet különösen kolorisztikus hatásában elsőrangú s megkapóan nobilis Anzio, Rocca di Papa felette kiemelkedő érdekes fényhatásaiban, monumentálisan hatnak a friss hangulatu széles téli tájak. Felette érdekesek a 41, 19 és 51 sz. művek is, melyek a tenger hullámjátékának kitűnő ismeretéről tanuskodnak eleven mozgalmasságukban. Isac János nagytudású és mélyérzésű festő. Egyik leghivatottabb képviselője a tisztult, állandó érvényű impresszionizmusnak.

Flaneur

Mozi

Mozi műsora.

Forum: Vasárnap és hétfő: Hai-Tang. (Beszélő film.)

Belvárosi mozi: Vasárnap: Hazaárulás. Hétfő: Két arab lovas.

Gyárvárosi mozi: Vasárnap és hétfő: Ma éjszaka... talán. (Beszélő film.)

Erzsébetvárosi mozi: Vasárnap: A gálán kalóz. Hétfő: Hazaárulás.

Mehalaj mozi: Vasárnap: Hajsza a gyémántok után. Hétfő: Ninesen előadás.

Sport

Belgrádban mérkőzik hétfőn Ripensia a jugoszláv bajnokcsapat ellen.

A múlt vasárnapi félbeszakadt bajnoki mérkőzéseket ma befejezik és így a programon három első- és három másodosztályú mérkőzés szerepel. A TMTE-pályán délután három órai kezdettel a TAC—Kinizi bajnoki mérkőzési bonyolítja le. A Pátria-pályán délután három órakor a Politechnica—Gyapjuipar csapatai játszó le a múlt vasárnapról elmaradt időt. A mérkőzés jelenlegi állása 1:0 a Politechnica javára. A harmadik mérkőzést Resicán játszó, ahol két órai kezdettel a Banatul az UDR csapatával küzd a bajnoki pontokért.

A másodosztályú mérkőzések közül a Fratelia—Hajduc mérkőzés délután három órakor a Fratelia-pályán kerül lebonyolításra. A Tricolor-pályán délután három órai kezdettel az Amatőr—Vulturul mérkőzés hátralevő idejét játszó le. A Turul-pályán délután három órakor a Turul—Rapid meccs kerül eldöntésre. A temesvári Ripensia proficsapat hétfőn nemzetközi tűzpróbán megy át. A többszörös jugoszláv bajnokcsapat, a Beogradski S. K. hétfőre Belgrádba hívta meg a Ripensia csapatát. A Ripensia elfogadta a meghívást és lejátsza első nemzetközi mérkőzését.

Közgazdaság

A betegpénztári díjakat a kormány nem emeli fel

Az utóbbi napokban több híradás látott napvilágot, amely szerint a munkaügyi minisztérium rendeleti uton felemeli a munkásbiztosítási pénztári díjakat. Ez az emelés vonatkozott volna a munkaadóra és a munkásra egyaránt. Egyszer cáfolták az emelésről szóló híradást, a múlt héten azonban határozott formában érkezett Bukarestből a jelentés, hogy a fel-emelt díjakat már december elsejétől kezdve szedik be. Ez a körülmény arra bírta a kereskedelmi és ipari érdektünteteket, hogy a jelenlegi valóságos helyzetet figyelembe véve, erőlyesen tiltakozzanak a munkásbetegse-

gélyező díjak felemelése ellen. Az érdektüntetetek tiltakozása eredményes volt, mert a Bánáti Gyáriparosok Szövetségéhez tegnap megérkezett a miniszterelnökségi kabinetiroda értesítése, amely közli, hogy a munkásbetegség-ellenes intézkedéseket nem emelik fel és továbbra is a mostani illetékek maradnak érvényben. A küzdelem, amelyet a tervezett emelés ellen az érdektüntetetek folytattak, mint azt a miniszterelnökségi kabinetiroda távirata is igazolja, teljes eredményt ért el és az érdekeltek körében megnyugvást keltett.

ANGOL BANYÁSZOK SZTRÁJKJA. Londoni jelentés szerint Anglia háromszázezer bányásza hétfőn valószínűleg sztrájkba lép. A helyzet ugyanis igen kiélezett, mivel a bányatulajdonosok hallani sem akarnak a kért béremelésről.

Az állami költségvetés nehézségei. Az állami költségvetés elkészítése körül még mindig nehézségek vannak. Mironescu miniszterelnök ismét tanácskozásokat folytatott a miniszterekkel, akiknek kifejtette, hogy az uralkodónak ígéretet tett, hogy a költségvetést hat milliárd leiel leszállítja.

Fényképezési műterem megnyitása.

Temesvár és vidéke n. é. közönségét ezúton értesítjük, hogy a Belvárosban, Bul. Reg. Ferdinand (Lloyd-sor) 9. sz. alatt

„ARTA“

cég címen fényképezési műtermet nyitottunk, ahol a legmodernebb portréfelvételeket készítjük.

Elvállaljuk gyárak belső berendezésének fényképezését és amatőr felvételek szakszerű kidolgozását.

Műtermünkben plakátok tervezésével és bromolajnyomatok készítésével is foglalkozunk.

Fenti munkák művészi kivitelével a legkényesebb igényeket is kielégítjük.

Kérjük a n. é. közönség szíves támogatását.

Kiváló tisztelettel

Deutsch Anny

a müncheni fényképezési szakiskola végzett növendéke.

Wilhelm Frigyes

a Kossak főle fényképezési műterem volt üzletvezetője.

Ezideig azonban csak négy milliárd leiel sikerült a költségvetést csökkenteni. A helyzet számokban kifejezve is igazolja a nehézségeket. Ugyanis a jelenlegi harminchat milliárdos költségvetéssel szemben a jövő évi költségvetés harmincegy milliárd leinél több nem lehet. Viszont ebből a költségvetésből egyedül a külföldi államadósságok szelvényeinek a beváltása és a hadügyi tereca husz milliárd leit igényel, úgy, hogy a szakminiszteriumok fenmaradó tizenhat milliárdjából kell a megtakarítást eszközölni.

Devizák árfolyama. Zürichben a le 306.36, Párisban 15.15. Mai árfolyamok a következők: angol font 817.50, dollár 168.40, hollandi forint 68, dinár 2.99, francia frank 6.6250, olasz lira 8.8250, cseh korona 5, német márka 40.18, osztrák schilling 23.74, magyar pengő 29.48, svájci frank 32.68, belgas (öt b-lga frank) 23.49.

A budapesti tőzsde jegyzései. (November 29.) Leszámitolóbank 85.5, Kereskedelmi Bank 101, Angol-Magyar Bank 72, Magyar Hitel 64.8, Pesti Haza 170, Drasche 105, Csáky-Prackfalvi 10, Urikányi 80.5, Rima 52.2, Salgó 32.3, Általános Kőszén 458, Beocsini —, Nasici 100, Spodium —, Szikra 245, Ganz Danubius 61, Magyar cukor 85, Déleukor 90, Lipták —, Egis 9.5, Nóva 27.2, Temesvári Szesz 27, Temesvári Sör —.

Olcsó sajtó!

1 kg arany-trappista	75 lei
1 kg groyi	
1 kg liptói tiszta gomolyából	
1 kg trappista	60 lei
1/2 kg eidami	
1/2 kg blok-emmentáli	
1/2 kg Casino á la Belpais	25 lei
6 adag doboz-emmentáli	

Legfinomabb teavaj, valódi külföldi Emmentáli, Rockfort, Parmezan és Cammenbert olcsó áron.

Legfinomabb Nagyszebeni felvágottak, császárhús, szalonna naponta frissen, olcsó áron.

ALFA-SAJTHÁZ

Temesvár IV., ker. Bonnaz-u. 14
TELEFON: 10-98

Egyetlen kísérlet

elegendő ahhoz, hogy Ön leg-hőbb rendelőnk legyen!

Mert az általunk javított cipők jók, tartósak és olcsók.

Sárcipők és hócipők

speciális javítása.

Különlegesség:

Bőrkabátok festése.

Figyelem! Minden általunk végzett munkáért teljes szavatosságot vállalunk.

Mechanikai Cipőjavító-Üzem

Temesvár-Jozsefváros, Kossuth Lajos-utca 19.

HOTEL ASTORIA

CAFFE RESTAURANT és AMERICAN BAR

Elsőrangú étterem! Fajborok! Legolcsóbb polgári árak! Szenzációs világvárosi új decemberi parkett-műsor és kitűnő jazz!

Str. Matei Corvin 8 (Szemben a Népáruházzal)

Művészeti vezető:

Kauderer Pista

Temesvár kedvence

Apróhirdetések

Egy szó ára három lei, vastagabb betűvel öt lei, logkisebb apróhirdetés harminc lei.

Az este hat óráig behozott apróhirdetések másnap reggel már megjelennek, az este hat óra után beküldött apróhirdetések másnap reggel csak husz százalék felárral jelenhetnek meg, vagyis ebben az esetben a legolcsóbb apróhirdetés ára harminchat lei.

A hirdetési díj minden esetben előre fizetendő, mert a számlakiírás és pénzbeszedő elküldése költséggel jár.

Mindazoknak, akik állást keresnek vagy akik elfoglalható állást hirdetnek, apróhirdetését ötven százalékos kedvezményvel közöljük. Tesszük ezt, hogy a nagy munkanélküliség közepette az állasközvetítést olcsóbbá tegyük. Az ilyen állasközvetítő hirdetés ára tiz szóig tizenöt lei.

Jeligés hirdetések címét a kiadóhivatal nem közölheti. Ilyen hirdetésekre a jeligével ellátott írásbeli ajánlatot kell beküldeni.

Józsefvárosban apróhirdetéseket eredeti áron felvesz a Déli Hírlap részére: March-trafik, Küttel-tér 1.

A Gyárvárosban: Kardos-trafik, Kossuth-tér, Gránátos-utca sarok, Török József reklám és hirdetési vállalat, Kossuth-tér 3. I. em. 3.

Alkalmazás

Magyar vagy német
fiút szijgyártó-tanoncnak teljes ellátással felveszek. Német József, Józsefváros, Bem-u. 22. (3127)

Románul és magyarul
jól beszélni tudó agilis, jó megjelenésű üzleti szellemmel rendelkező fiatalembert fix fizetéssel felveszek. Ajánlatokat „December 10” jeligére a kiadóba kérek. (3200)

Bejáró takarítónőt
reggeli órára keresek. Cim a kiadóban. (3208)

Adás-vétel

Városi bunda
fekete férfi és egy női silbunda olcsón eladók. Megtekinthető Farkas szücsnél, IV., Hunyadi-ut 12. (3144)

Hálószoba
sodronybetéttel együtt, konyha butor, asztali tűzhely, függőlámpa olcsón eladó. I., Lenau-tér 1. II. em. jobbra. (3197)

Szalóntükör
művészi kivitelű, 3 méter magas, elköltözés miatt olcsón eladó Józsefváros, Rózsa utca 33. (3206)

Ruhafőző-üst
megvételre kerestetik, Helicon-nyomda (3205)

Autótaxi
eladó. Cim a kiadóban. (3209)

Lakás

Kiadó
egy és két szobás kerti lakás, akár egyben is. III., Hattyu-utca 6. (3173)

Kiadó
csinosan butorozott szoba uricsaládnál esetleg ellátással. Cim a kiadóban. (1622)

Lakás kiadó
azonnalra. Áll: két szoba, konyha, speiz, pince, villanyvilágítás, kert Havibér melléklettel együtt lei 1500. Cim a kiadóban. (3195)

Ritka
alkalom!

Ritka
alkalom!

Butorvásár

Elsőrendű hálók, ebédlők uriszobák (kizárólag **aradi** butorok) eddig még nem hallott olcsó áron kerülnek eladásra.

Orbán butorgyár
Temesvár-Belváros
(Lénau-tér Eisenstädter-ház)

A

„FILT“

LUXUSCIPŐGYÁR R.T.
igazgatósága elhatározta,
hogy gyártmányait

„GERŐ“-féle

lerakatában

dec. 1-től 31-ig bezárólag

20% engedménnyel

árusítja

Apróhirdetések

Szép udv. lakás
azonnalra kiadó (esetleg butorozva) 1 szoba, konyha speiz, fákam, angol klozett, vízvezeték, villany. I. Kereszt tér 2. (319)

Keresek
azonnalra a Belvárosban szépen butorozott szobát. Cimeket „Marie” jeligére a kiadóba kérek. (318)

Különbejáratu
butorozott szoba egy ágygal kiadó III., Gátsor 26 68. (305)

Különbejáratu
butorozott szoba 2-3 fiatalember részére teljes ellátással december 15. kiadó. IV., Küttel-tér 1. I. em. 3. (114)

Ház, üzlet
és korcsma Sztancsófalván Rék mellett, berendezéssel együtt olcsó bérbeadó. Érdeklődni lehet: Erő utca 3. az üzletben. (320)

Lakás
mely áll 2 utcai szobából, előszobával etc. kiadó. Gyárv. Piata Noua (Küttel-tér) 24. (320)

Különféle

Autótulajdonosok figyelmébe

Hengerköszörű és furatonként Lei 200. Alumínium dugattyukészítés darabonként Lei 250.
Garantált precíz munka

ROMY
autójavítóüzem

IV. ker., Csilág-utca 60. sz.

Egészségi háskötőket, melltartókat
párisi modell szerint legjutányosabban készítik. Ugyisint női fehérnemű varrást is vállalok. Cim: Virág Erzsébet Bem-u 10-11, I. em. ajtó 19 (31)

Leányka, női és férfiruhák
jó állapotban eladók. Belváros, Tarékpenztár-utca 4. II. (Strada Avra Lancu) (31)

Endresz Rudolf
névre szóló piros igazolvány elvesztve. Megtalálóját a rendőrségen adja le. (32)

Schuszter Mária
névre szóló piros igazolvány elvesztve. Megtalálóját a rendőrségen adja le. (32)

No. 1494/1929 corp. port.

Publicatie de licitatie

Subsemnatul portarel aduc la curtea publica ca in urma deciziei de pre ordonarea executiei de escontere al judecatoriei urbană II. Timisoara cu No. 1505/1929 si in urma deciziei despre delegarea cu Nr. G. 29/1929 al judecatoriei urbană II din Timisoara in favorul lui Ignatie Csendes si Dr. Desideriu Stumpavocați din Timisoara pentru suma de 1775 lei capital, 12% la sulă interde la 29 Noembrie 1928 si pentru suma de 940 lei 50 bani deja staverite cele mai obveninde, se fixează termenul spre efectuarea licitatiei pe ziua de Decembrie 1930 ora 10 a. m. in sala de licitatie a judecatoriei urbană III. Str. Vilhelm Muhle No. 10. pe când si unde se vor vinde prin licitatie obiectele secesvrate si anume: 2 masini de cusut preuite in 3500 lei. Timisoara, la 10 Noembrie 1930.

D. Constantinescu, portarel

Butor

háló, ebédlők, uriszobák stb. butorok olcsón és kedvező részletfizetések mellett kaphatók

Kutty Rezső butorgyár
Temesvár III., Dózsa-utca 4.

Példaadás

Arta: AMBRÓZY ANDOR báró
Magyar Ház r. t. és a Magyar
Párt bányászati tagozatának elnöke

A bányászati magyarság nemzeti és kulturális életének központját, a Temesvári Magyar Házat ma megépítették lélekkel, ünnepélyes külsők között átadják rendeltetések. A mi házuk, a mi kedves otthonunk ez a szép, háromemeletes palota, amelyet a bányászati magyarság élni akarása, szívós akaratú agyszólván a semmiből teremtett meg.

A mi kisebbségi sorsunkban, teljességgel elszegényedésünkben nem volt annyi munka a Magyar Ház megépítése. És hogy mégis sikerült, azt elsősorban a bányászati magyarság megszervezettségének, továbbá a közöttünk uralkodó testvériség megértésének tulajdonítom, amely a nagy eszme érdekében egyesíteni tudott minden bányászati magyart, társadalmi és felekezeti különbség nélkül. Katolikus, protestáns és zsidó magyarok segítettek megépíteni a Magyar Házat, melynek anyagi megalapozását gyarapított iparkodott igaz magyar lelkesedéssel előmozdítani a gyáros, a bankigazgató, a földbirtokos, az intellektuel, az iparos, a keskedő, a földműves a fizikai munkás. Illesse őket a bányászati magyarság nevében hálás köszönet!

Nekünk, bányászati magyaroknak, ugylátszik, az isteni Gondviselés különleges rendeltetést szabott a kisebbségi sorsba került magyarság életében. Ahol nagy tömegekben laknak együtt magyarok, például a Székelyföldön, vagy a Körös vidékén, ott talán kevésbé érzik a szükségét az ilyen kulturális intézmény létesítésének, amely hivatva van arra, hogy a magyar élet minden fontos nemzeti szervekét otthon adjon. Mi azonban, bányászati magyarok, akik kevesen vagyunk, beékelve nagy román és magyar tömegekbe, fokozottan érezzük a veszélyt, amely nemzeti önérzetünket, magyar nyelvünket és kulturánkat fenyegeti, s talán ezért állottunk és állunk mindig a közérdeklő magyar akciók roham sápadatának az élén. A Magyar Párt temestorontálmegyei szervezete 1922-ben az országos központ megalakulását is megelőzte. 1926-ban Temesvárott szerveződött meg először az országban városrészenként, utcánként a magyarság Magyar Pártban és az első falusi szervezetek is itt létesültek. Ugyanakkor tudomásom szerint az országban elsőnek itt létesült az új imperium alatt az első Magyar Nőegylet, amely 1927 elején a bányászati magyarság demonstratív közreműködésével Temesvárott rendezte meg az első nagy magyar bálát, az imperiumátvétele után. A Magyar Párt városrészenként és falvaként a szomszédos rendszer alapján történő demokratikus átszervezése 1928-ban mintaszerű eredménnyel szintén a Bányászatban ment végbe. Magyar Népnaptár kiadásával, falusi ismeretterjesztő előadások tartásával, műkedvelő gárdák alakításával szintén mi mutattunk elsőnek példát a romániai magyarság számára. És végül a temesvári Magyar Ház építésével mi, szegény bányászati magyarok

mutatunk példát arra, hogyan kell új helyzetünkben a saját erőnkkel további kulturális fejlődésünket biztosítani.

En büszke vagyok ezekre az

eredményekre, de büszke lehet azokra minden bányászati magyar, aki bármilyen formában hozzájárult az elért eredményekhez. Szívvel óhajtok, hogy a mi praktikus

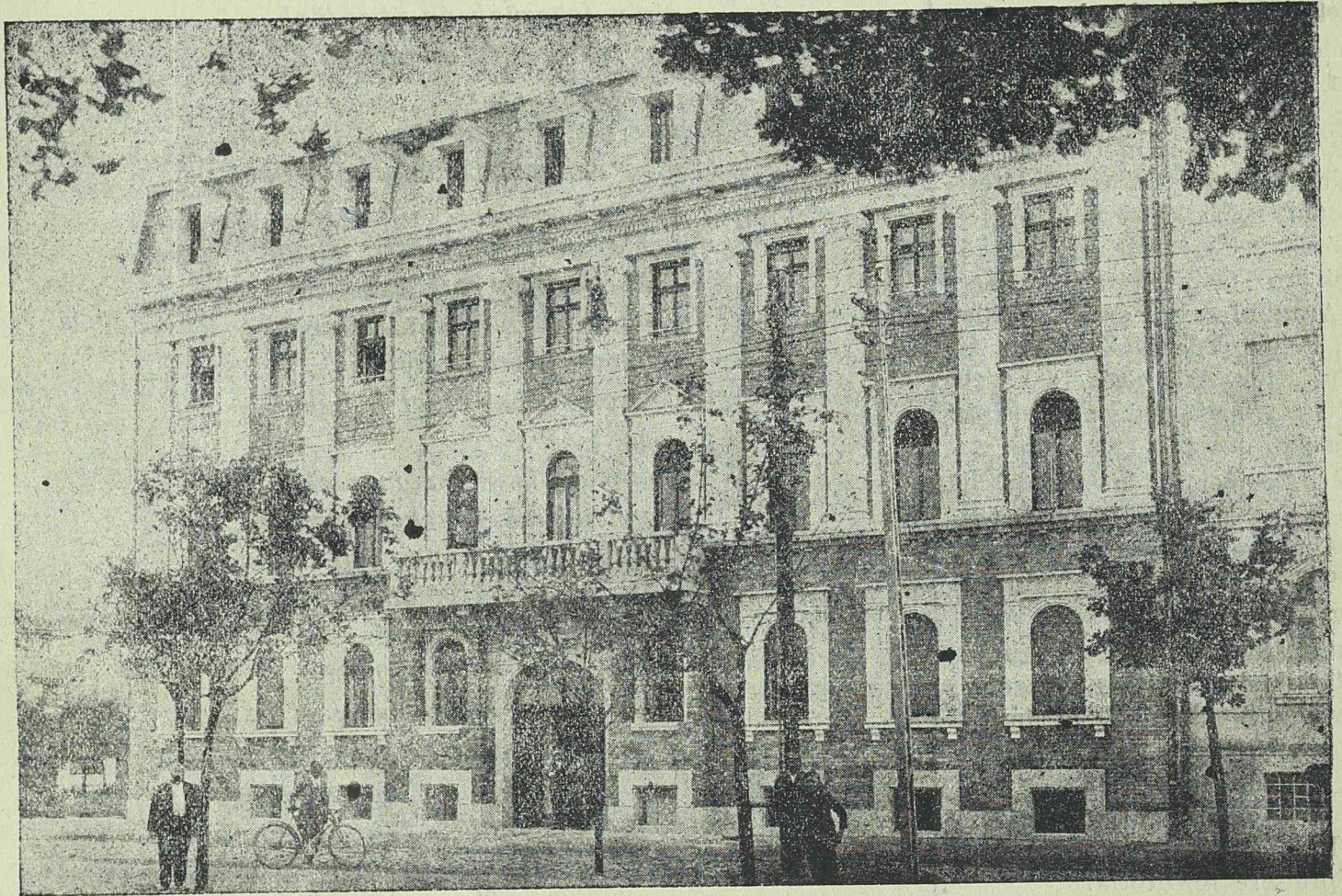
munkánkat vegye mintának a más vidékeken lakó, kisebbségi sorsban élő magyarság is és szaporodjanak a Magyar Házak ebben az országban!

Séta a Magyar Házban, amely a bányászati magyarság erős váraként épült és benne a pártirodán és nőegyleten kívül az összes művészeti és kulturális intézmények otthonra találnak

Temesvár egyik legfőbb utcáján, ahol a város élete léktet, ott áll a bányászati magyarság büszkesége, a Magyar Ház. Otthonra vágyott a Bányászati magyarság, otthonra, amely hajléka legyen nyelvének, kulturájának, különböző intézményeinek. Ez az otthon a magyarság bányászataiból végre megépülhetett. Gazdag és szegény magyar egyforma szeretettel járult hozzá, ha többel nem tehetette, legalább

Tágas városzobán át egyfelől bejutunk az elnök szobájába. A másik oldalon ugyancsak szárnyas ajtó vezet a népiroda termébe. Ebből nyílik a titkár szobája balról és a főtitkáré jobbról. A földszint másik oldalát a Magyar Nőegylet foglalta le magának otthonul. Két tágas terem ez, amely szemben az elválasztó üvegfallal félretolása révén egy teremmé változtatható át. Tekintettel arra, hogy a Magyar

re, amelyen két teljesen modern lakás van. Ezeket a Magyar Ház részvénytársaság bérbeadta, hogy azok bére is hozzájáruljon az épület költségeinek törlesztéséhez. A lakások mellett tovább haladunk föl a harmadik emeletre. Tágas előtérből világos, felső fényű folyosóra jutunk. Ebből nyílnak az ajtók a Bányászati Magyar Közművelődési Egyesület, a Temesvári Magyar Dalárda, a Filharmonikus-

A Magyar Ház utcai frontja

egy téglával, ennek az otthonnak a megépítéséhez. A Magyar Háznak, ime, most megnyílnak kapui és szeretettel hívják belépésre minden magyart.

Kedves magyar testvérem, nosza, gyere velem, hadd vezesselek végig ennek az imponálóan szép épületnek minden helyiségén, hadd mutassam meg neked a magyar kultúra várának minden zegézugát. A temesvári főpostától a Gyár város felé haladva a Nagy köruton, a második palota a Magyar Ház. Már a külső kiképzése is dicséretre méltó, Székely László műépítésznek tudását és tehetségét. Az építési munkálatozat László László vezette, a belső kiképzés és berendezés mind-mind magyar iparosok munkája. A Magyar Ház tulajdonképpen két emeletes, azonban a második emelet fölött levő manzárdhelyiségekkel együtt három emeletes. Külsője csiszolt tégláinak nemes színében pompázik és egymás fölött csillog széles-magas ablakainak négy sora.

Ha a nehéz tölgyfakapun, amely mögött szélfogóajtó van, belépünk, világos kapualjba jutunk. Balra lépcső vezet az ott elhelyezett magyarpárti helyiségekbe. A Magyar Párt itt méltó elhelyezést nyert.

Házban rendezendő társas összejövetelek és mulatságok gazdasszonyi tisztét a Magyar Nőegylet fogja betölteni, a nőegyleti helyiségekkel kapcsolatos a tálaló helyiség, amelyet lift köt össze a pincében levő konyhával. A pincében a konyhán kívül van éléstár, továbbá barátságos házfelügyelői lakás és a központi fűtés berendezése. A konyhából vezető lift azonban nemcsak a földszintig szól, hanem az első emeletig is, ahol szintén van tálaló és fől szolgáló helyiség. A mulatságok legtöbbször az elsőemeleti nagyteremben lesz megtartva és azért van ott is szükség ezekre a helyiségekre. Az első emelet egész utcai frontját a gyönyörű nagyterem foglalja el. Háromszáz ülőhely van benne, azonkívül még kényelmesen elfér ott százötven álló néző is. A nagyterem bejárata a hatalmas ruhatári helyiségekben van, amelyekből folyosó vezet a műkedvelői előadások szereplőinek öltözőibe. A nagyterem egyik végét kényelmes szimpad foglalja el modern berendezéssel és zenekari hellyel. A nagyterem széksorai könnyen távolíthatók el és akkor kész a parkettás táncterem. A nagyteremből nyílik a széles erkély is.

Fölmegyünk a második emelet-

dalárda, a Romániai Magyar Dalosszövetség bányászati kerületének és más magyar kulturális intézmények helyiségeibe. Azonkívül ezen a harmadik emeleten van hatalmas próbaterem a dalárdák és a műkedvelők részére. Ha itt bármely utcai helyiség ablakából kinézünk, magunk alatt látjuk Temesvár egyik legforgalmasabb utcáját. Ha ellenben az udvar felőli ablakok valamelyikén tekintünk le, látjuk a Magyar Ház bekerített nagy udvarát, amely egész sereg szomszédos villa udvarával határos. Ez a tág udvar néhány év múlva szintén beépül. Ide tervezik azt a hatalmas nagytermet, amely képes lesz ezeröttszáz nézőt magába foglalni, amelyben teljesen felszerelt nagy színpad is lesz. Ebben a teremben — amikor majd a mostani elsőemeleti nagyterem a kisterem elnevezést fogja kapni — fogják tartani a nagy előadásokat, hangversenyeket és itt nyer otthon a magyar — műkedvelői és hivatásos színészet is.

Kedves magyar testvérem, üdvözlünk a Magyar Házban, amely ma nyílik meg. Érezd magad itt-hon benne, látogasd sűrűn és szeretettel. Bizonyítsd ezzel is, hogy a Magyar Házra szükség volt, van és lesz.

K. E.

Visszapillantás

a Magyar Ház építésének történetére

Irta: PÁLL GYÖRGY dr.
a Magyar Ház ügyvezetője

A bánági magyarság kulturott-honának, a temesvári Magyar Háznak felépítése, az utódállamokba szakadt magyarság számára olyan utmutató példaadás, amelyet érdemes és kell is utánozni mindenütt, ahol magyarok élnek kisebbségi sorsban. Ebben az ünneplés hangulatban, amidőn a bánági magyarság használatba veszi az ő nemzeti létének, kulturájának erős várát, tanulságos munka rövid visszapillantást vetni arra, hogyan lett az eszméből valóság, hogyan jött létre a temesvári Magyar Ház?

A Magyar Ház eszméje először a temesvári magyar dalosok között vetődött fel, akik maguknak is állandó otthont szerettek volna biztosítani.

A Temesvári Magyar Dalárda 1922 április 26-iki közgyűlésén Horváth Antal javaslatára elhatározták, hogy akciót indítanak egy részvénytársasági alapon létesítendő temesvári kulturpalota felépítésére, s e célból bizottságot küldtek ki, melynek tagjai Horváth Antal, Irsay Nándor, Gokler Antal, Schön Ede és Zimmermann Károly lettek, akik Székely László műépítést kérték fel a bizottság elnökének.

1922 december 10-én megalakult az Országos Magyar Párt temes-torontálmegyei tagozata, amely már 1928 elején gyűjtést indított a Magyar Ház-alap javára.

Ennek érdekében főleg néhai Oszti Andor főtitkár buzgólkodott és munkájának eredménye átmenetileg egy családi ház megvásárlása lett,

amely 1929-ben eladatván, a Magyar Párt a vételárát a Magyar Ház építésére fordította.

1926 június 28-án a Magyar Dalárda kezdeményezésére Ambrózy Andor báró elnökletével megtartott gyűlésen, amelyen a Magyar Párt temes-torontálmegyei elnöksége, a temesvári tagozatok, az összes magyar dalegyletek, a Temesvári Magyar Nőegylet, az Arany János Társaság és a temesvári magyar sajtó képviselői vettek részt,

az összes magyar alakulatok összefogtak a nemes eszme megvalósítására és a jelenlévők egyetlen este 336.000 leit ajánlottak fel a Magyar Ház részére szükséges telek megvásárlására,

amely összegből egyedül Kakuk János drra 100.000 lei esett. E gyűlés nyomán döntő stádiumba jutott a házépítés ügye, egy jogászbi-zottság kidolgozta a 6 millió leies alaptörvény Magyar Ház r.-t. tervezetét, 1926 augusztus 15-én a Magyar Párt és a kulturális alakulatok által kijelölt alapítók kibocsátották a részvényjegyzési ivatek és nagyszabású propaganda után 1927 február 15-én Ambrózy Andor báró elnökletével megtörténhetett végre a Magyar Ház r.-t. szabályszerű megalakulása. A részvényjegyzésben, az áldozatkészségben a temesvári közigazgatási élet kitűnőségei vezettek, de kis emberek is nagy számban járultak hozzá a maguk szerény jegyzéseivel a sikerhez.

A Magyar Házban társadalmi

Magyar ünnep

A temesvári Magyar Ház fölavatására

Irta: KUBÁN ENDRE

*E mai szent ünnepnapon
szivem hangos haranggá váljon,
és szerte minden tájakon,
hívó kongása zengve szálljon,
jöjjön mindenki közibénk,
aki magyar, aki a vérünk,
nyujtsa erős kezét felénk,
aki rokon, aki testvérünk.*

*Ki tartson össze, ha mi nem?
Nincs vertebb nép ma a magyarnál,
nem tudsz árvábat lelteni sem
a földön, bárhogy is akarnál,
szétdulva ősi tűzhelyünk,
jutottunk fájó árvaságra,
sírón fekszünk és ébredünk
naponta újabb zokogásra.*

*Bus és szegény ma a magyar,
meg van alázva büszke népünk,
multunk takarja őszavar,
a ma sivár, bármerre nézünk,
koldustarisznyát hordozunk,
elbették tőlünk mindenünket,
prédává lett a vagyonunk,
de nem vehették el hitünket.*

*Igen, a hitünk megmaradt,
hogy nekünk is lehet remélni,
hogy fogunk fénylő nap alatt
még boldogan, vidáman élni,
hisszük, hogy lesz részünkre még
elismerés, jog, egyenlőség,
hisszük, hogy nem hagy el az ég,
lesz aratás még és lesz bőség.*

*Hisszük: kitartás, szorgalom,
ész, munka még gyümölcsöt érlel,
s minket majd minden oldalon
megbecsülés és siker ér el,
hisszük, hogy megkapjuk helyünk,
amely minket méltán megillet,
hisszük: lesz még kedvünk nekünk
és hogy jókedvünk dalra ihlet.*

*Ma semmink nincs, csupán hitünk,
nyelvünk s szivünk magyar érzése,
lesz nap, melyen — ebben hiszünk —
rózsává lesz lelkünk vérzése,
lesz még szőlő és lágú kenyér,
jön még derű a homlokunkra,
elmulik rólunk majd a dér,
lesz még lakoma is számunkra.*

*E mai szép, nagy ünnepen,
melyen avatjuk a mi várunk,
lobogó hittal hirdetem:
lesz még jövőnk, amelyre várunk,
s akkor minden ellenfelünk
meggyőződik róla s belátja,
hogy a mi békés nemzetünk,
mindenkinek igaz barátja.*

*Ma magyar otthont avatunk,
magyar örömmel, akarattal,
mindenkit hívunk, fogadunk,
ki jön őszinte gondolattal,
haranggá válik a szivünk,
száll messzire csengő kongása:
e házon, mely várunk nekünk,
legyen Isten védő áldása!*

és felekezeti különbség nélkül ott van a bánági magyarság nemzeti érzésének, kulturaszertetének, áldozatkészségének imponáló biznyságtétele.

A Bratianu-kormány alatt sehogysen ment előre sem a Magyar Ház r.-t. jogi elismertetése, sem az építkezésre alkalmas telek megvásárlása. Mindkét aktust csak 1929 tavaszán lehetett eredményesen elintézni. 1929 június végén Székely László műépítész, a nagy munkalegönzettelenebb harcosa, tervei alapján megindult az építkezés, amelyet néhai Klein Jenő építész kezdett és Lázár László építőmester fejezett be. Körülbelül másfél évig tartott az építkezés, amely már eddig is 5 millió leit meghaladó összeget emésztett fel.

Miután a súlyos gazdasági helyzet miatt a részvényjegyzések inkasszója roppant megrehezült, nagyobb jelzálogkölcson felvételével volt csak a Magyar Ház befejezhető, melynek letörlesztéséhez a bánági magyar társadalom további áldozatkészségére lesz szükség.

A Magyar Ház mai alakjában még nem teljes. A tágas udvaron még egy hatalmas modern, ezer-ezerkét száz személy befogadóképességű hangverseny-, tánc- és színházterem megépítése van tervezve, aminek elkészülte után a mostani első emeleti nagyteremből magyar társaskör lesz. A városi építészeti szabályrendelet miatt előbb kellett megépíteni az utcai fronton levő kulturházat, holott tulajdonképpen a nagyterem létesítése volna a legfontosabb feladat. Remélhetően egy-két éven belül ez is meglesz.

1929 június 29-én a Magyar Ház vezetőségének jelenlétében Székely László műépítész a következő szövegű okmányt falaztatta be az alapkőbe:

„A Magyar kultúra várának ajánljuk e házat, melyet a legnehezebb időkben a bánági magyarság áldozatkészsége emel. Alapkővét csöndben, de annál mélyebb megilletődéssel tettük le. Istennek segítségét és áldását alázattal kérjük.“

Az alapkőbe falazott okmány gondolatai, érzései valóban ott élnek minden bánági magyar szívében. A bánági magyarok büszkéek arra, hogy kizárólag saját erejükből, magyar lelkesedéssel, komoly munkával, szivós kitartással fel tudták építeni az utódállamokban élő magyarság első nagyszabású Magyar Házát.

Kiváló minőségű

tégla

és

tetőcserepet

szállít

Dr. Pető téglagyár

Carpinis

Telefon 10.

Cheramica Jarmata

Telefon 4.

A Magyar Ház mai ünnepélyes felavatásának részletes programja

A Magyar Ház felavatásának előkészítései tegnap este vették kezdetüket a városi színházban, amiről az összes temesvári magyar dalosegyletek és az összes magyar kulturális alakulatok részvételével szhangverseny és irodalmi estély volt, amely nagyszerűen sikerült. Az estély és hangverseny programja a következő volt:

Diszhangverseny.

1. Liszt: Ünnepi preludium, előadta a Temesvári Zenebarátok Társaságának 50 tagú zenekara a Bauert Gedeon karnagy vezetésével.

2. Jögrné Draskóczy Ilona, az Arany János Társaság elnöke: „A dómot építők“, szavalta Kriván Gyuláné, a Temesvári Magyar Nőegylet alelnöke.

3. Üdvözlő beszéd: Nemes Elemer református lelkész, az Országos Magyar Dalosszövetség társelnöke, a Magyar Párt bányai társulatának alelnöke.

4. Kölesey Ferenc—Lányi Ernő: „Rákos nimfájához“, énekelte a temesvári Magyar Dalárda férfiakara Szegő Ferenc országos karnagy vezetésével.

5. Szombati-Szabó István lelkész költeményeit olvasta fel.

6. Ünnepi beszéd: Jakabffy Elemér dr. orsz. képviselő, az Országos Magyar Párt alelnöke.

7. Magyar népdalok: a) Nyisd ki nyám a virágos ablakod, b) Árva nyháj, énekeltek a temesvári magyar dalosegyletek összkórusai Leviczky György daloskerületi karnagy vezetésével.

Diszközgyűlés.

Ma délelőtt féltizenegy órakor Magyar Ház első emeleti helyiségében diszközgyűlést tart a Magyar Ház Részvénytársaság, melynek tárgysorozata a következő:

1. Elnöki megnyitó: Ambrózy Sándor báró elnök.

2. A Magyar Ház R.-T. ügyvezetőjének jelentése. előterjeszti Pál György dr. főtitkár.

3. Ünnepi beszéd: Hajdu Frigyes dr., a Magyar Ház R.-T. társelnöke.

4. Üdvözlések.

Déli egy órakor a Temesvári Gyárvárosi Mednyánszky-féle vengélgő nagytermében (a Gyárudvarban) közö társasbéd lesz, amelyen egy teríték ára 100 lei.

Kulturdélután.

Vasárnap délután öt órakor a Magyar Ház nagytermében a Kolozsvári Magyar Egyetemi Hallgatók Köre javára kulturdélutánt rendez 20 és 40 leies belépődíjjal mellet a következő műsorral:

1. Sulyok István dr. (Kolozsvár) bevezető beszéde.

2. Szávay Gyula: „Házavatás“, szavalja Landt György temesvári műegytemi hallgató.

3. Magyar nótákat énekel a Blaskoviestelepi magyar ifjusági zenekar kíséretével Cziáky György.

4. Sajó Sándor: „Magyarnak lenni...“, szavalja Gyulay János dr.

5. Macskássy Attila (Kolozsvár) előadása a magyar főiskolai ifjuság problémáiról.

6. Melodráma, előadja ifj. Zöld Zoltánné.

7. Magyar táncszóló.

8. Magyar nóták, éneklí és zongorázza ifj. Zöld Zoltán zeneszerző Végvár.

Tánemulatság.

A Bányai Magyar Közművelődési Egyesület vasárnap este 9 órai kezdettel a Magyar Ház nagy-

termében műsoros estélyt és tánemulatságot rendez a következő programmal 40 és 60 lei belépődíj mellett:

1. „A magyar dal“, melodráma. Irta Kerner Jenő, szavalja Ambrus Sándor, zongorán kíséri Joszt Géza.

2. Toborzó, táncolják Franczen Böske és Szegedy Rezső.

3. Magyar dalok, Kálló Géza és zenekara kíséretével éneklí Mihálffy Emil.

4. Magyar ábránd, hegedűszóló.

5. „Cinka Panna“, melodráma. Szavalja Kubán Rózi, zongorán kíséri Joszt Géza.

6. „Kék és piros“, vigjáték egy felvonásban, Herczeg Ferenc novellájából írta Zágón István, előadják: Faragó Erna, Szegedy Rezső, Sztaius Dusan, Csermák Lajos és Reichardt Aajos.

Konferál: Kubán Endre.

A műsor után tánc.

A Temesvári Bank és Kereskedelmi R. T. negyedszázados működése

Nemcsak az országban, hanem az országhatárokon, sőt tengerentúl is előkelő és díszes helyet biztosított magának a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság, a Bányai vezető pénzügyintézete. Súlyos viszonyok között néhai Szana Zsigmond páratlan tudása, erélye, hivatottsága, munkabírása, zsenialitása és tökéletes irányítása biztosította a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaságnak azt a vezető helyet, amelyet betöltött a múltban és amelyet néhai Szana Zsigmond utódainak irányítása és szakavatott vezetése mellett ugy a bel-, mint a külföldi pénzpiacon ma is betölt.

Egy pénzügyintézet életét és fejlődését mindig azok az idők szabják meg, amelyekben a pénzügyintézet működését lebonyolítja. És ha súlyos gazdasági és pénzügyi viszonyok között a fejlődési lehetőségek határán tulment, ugy az kétszeres bizalmat jelent.

Igy volt ez a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaságnál is.

Néhai Szana Zsigmond határtalan ambícióval 1906-ban a saját energiájával alapította az intézetet. Az ünnepélyes alakuló közgyűlés a temesvári városháza közgyűlési termében folyt le. És ha visszatérünk a pénzügyintézet negyedszázados múltjára, megállapíthatjuk,

hogy sohasem uralkodtak a nemzetközi és a belföldi pénzpiacon kedvező helyzetek. Az alakulást követte az 1908. évben bekövetkezett pénzügyválság, amely előhírnöke volt a balkáni háborúnak. Utána 1911-ben kitört a balkáni háború, a krízis tombolt és tetőfokát 1913-ban érte el, amikor már az előszele mutatkozott a nagy vérzivataroknak.

A négy éves világháború alatt a bank nemcsak, hogy megtartotta presztizsét, hanem fokról fokra megerősödött.

A világháború krízisét követte a francia, utóbb a szerb megszállás bizonytalansága, majd a román imperium átvétele. Ennek folyománya a koronabeváltás és a pénzértéktelenedése volt. Azóta a gazdasági és pénzügyi élet folytonos devalvációkon és kríziseken megy keresztül és a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság az általános bizalomtól övezve ma sziklaszilárdan teljesíti hivatását.

A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság a világtrendő események közepette a folytonos fejlődést mutatja. Ennek a fejlődésnek alapja a szakavatott irányítás és az az óvatosság, amellyel a pénzügyintézet a reábizott vagytonokat kezeli. A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság negyedszázados működésének mottója talán a következő szavakban foglalható össze:

— Kellő óvatosság az üzletmenetben, termékenyítő tevékenység a gazdasági életben és az, hogy a bank ügyfeleinek ne csak pénzforrása, hanem segítője és igaz tanácsadója legyen.

Néhai Szana Zsigmond bölcs irányítása mellett e pénzügyintézet ezen jelszó mellett lett nagy, hatalmas és elismert. Amióta a Végzet ezt a nagy zsenit kiragadta az élők sorából, azóta Heller László dr. a nagy látókörű, széles tudású pénzügyember az intézet vezérigazgatója. Hűséges segítője és a munkában és a nehéz feladatok elintézésében társa és részese ifj. Szana Zsigmond vezérigazgató-helyettes, aki néhai kiváló nagybátyja mellett tanult és a pénzügyintézet vezetésében annak nyomdokait követi. A nagy vezér halála után az új vezetők tudása, gyakorlati készsége biztosíték arra, hogy

a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság a leg-súlyosabb pénzügyi és gazdasági viszonyok közepette megtartja eddigi vezető pozícióját,

a lehetőségek és a fejlődés további menete Heller László dr. és ifj. Szana Zsigmond irányítása mellett száz százalékosan biztosított.

Az intézet 500.000 korona alaptőkével alakult és azt rövidesen egy millió koronára emelte. A pénzügyintézet iránt a bizalom országsszerte nőtt, nagy budapesti és bécsi, valamint számos nyugati bank megbízottja lett a Bányában. Utóbb tőkemelésit fokozatosan hajtott végre, amelyek mindannyiszor a bizalom újabb és újabb kifejezői voltak.

Ma a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság saját tőkéit 175 millió leit tesznek ki beleértve a jól dotált tartalékalapot, míg a betétállománya 475 millió lei,

amely fokmérője annak a bizalomnak, amelynek örvend. Hatalmas számok ezek és mindennél fényesebben igazolják, hogy mit jelent a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság az ország pénzügyi életében.

TUNNER KORNEL

Alapítva 1875

Románia első és legnagyobb márvány- és gránitüzeme

Timișoara

II., Str. Trei August (Andrássy-ut) 22

III., Bulev. Carol (Hunyadi-ut) sz. 4

Telefon: 15-77

Bánáti Faipari és Fakeskedelmi R.-T.
Timișoara-Belváros, Aradi-ut
(a volt Kadettiskolával szemben)

Telefon: 51

Legelőszobb beszerzési forrás mindennemű faanyagokban!

Központi iroda: Temesvár, Aradi-ut 1
Gőzfürész: Billéd, állomással szemben.

Pallas Bank és Keresk. R.-T.
TIMIȘOARA I., Bul. Regele Ferdinand

Telefon: 13-48, 20-48, 774.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

Sürgőnycim: Pallasbank Timișoara

Temesvár város elektromos műve

Az elektromos energia 1884-ben vonult be Temesvár városába és kezdetben az utcavilágításra szükséges fényt szolgáltatta.

Érdekes tudni, hogy a kezdetben megépült telep gépei magasfeszültségű egyenáramot termeltek, amely sorbakapcsolt lámpák táplálására szolgált. Az izzólámpák száma 731 volt, egyenként 16 gyertyafénynek megfelelő intenzitással és 1.25 Amp. fogyasztással, kezdetben 55 Volt, ekésőbb 36 Volt kapcsoló-feszültség mellett. Ezeknek a szén-szálas izzólámpáknak fogyasztása gyertyafényenként 3-4-szer akkora volt, mint a mai modern fém-szálas lámpáké.

Ez a kísérletképpen bevezetett újítás kitűnően bevált úgy, hogy a kezdetben tisztán közvilágításra épült kis telep, 4 évi működés után annyira kibővült, hogy magán-áramfogyasztókat is képes volt bekapcsolni. Az ezeknek szolgáltatott áram egyfázisú áram volt, 100 Volt feszültséggel, másodpercenkénti 42 periódus mellett.

A város 1893-ban vette a telepet saját kezelésébe; akkoriban 5 gőzgép összesen 760 lóerő teljesítménnyel állott rendelkezésre. A növekedő szükségleteknek megfelelőleg a telep folytonosan bővült. 1901-ben az addigi egyfázisú rendszer helyett a kétfázisú rendszer lett bevezetve, 2000 Volt elosztófeszültséggel és 105 Volt szekundárfeszültséggel. 1906-ban a telep összteljesítménye 2850 lóerő volt gőzgépek alakjában. Ehhez 1909-ben további 1800 lóerő jött viziturbinák formájában.

A növekedő igényeknek ma már a kétfázisú rendszer sem tud eleget tenni, ennek helyettesítése céljából 1926-tól kezdődőleg a telep a 10.000 Voltos forgóáram rendszer bevezetésén dolgozik. Együttal az összes

berendezések módosulást szenvedtek, olyként, hogy a periodusszámot 42-ről 50-re lehessen emelni, hogy ezzel a temesvári elektromos műnek más művekkel való esetleges kooperációja nagy stíliu elektrifikálás keretén belül lehetségessé váljék.

Jelenleg elektromos műveinkben a következő berendezések állnak rendelkezésre:

1. Vizerőmű.

Ebben 3 Francis-turbina, egyenként 600 lóerő teljesítménnyel kétfázisú generátorokat hajt, amelyeknek 2000 Voltos árama 1800 m hosszú 2×4×50 mm² rézkeresztmetszetű légvezetéken jut a gőzerőmű területén levő központi kapcsolóberendezésbe.

A vizerőmű évi termelése átlagban 5 millió kWh.

2. Gőzerőmű.

Ebben 8 drb. Babcock-Wilcox gőzkazán van felállítva, összesen 1800 m² fűtőfelülettel. Az áramfejlesztés 3 turbógenerátorban történik, amelyek összteljesítménye 1400 lóerő.

A régebbi dugattyús gőzgépek üzemen kívül vannak helyezve.

A gőzturbináknak szükséges hűtővizet egy a folyó évben befejezett 1 m 10 cm átmérőjű centrifugált vasbetonból készült esatorna szolgáltatja.

Ez a rendkívül érdekes és nálunk uttörő munkát képező építmény a vizerőműtől a Josif-, Vulcan-, Fröbl-, Tigris- és Nyul-utca-kon át vezet a gőzerőműhöz.

3. Kapcsolóberendezés.

A régebbi telepeket jellemző, meglehetősen primitív és élet-, valamint tűzveszélyes kapcsolótáblák helyett az 1925-26. években épült, minden igénynek megfelelő modern

kapcsolóházak vették át az elosztásnak fontos szerepét. Minden gépnek és minden áramkörnek külön olajkapcsolója van, amely a gépházban levő kezelőasztaltól távkapcsoló segítségével hozható működésbe. Ezzel a kezelőszemélyzet életbiztonsága az elképzelhető legideálisabb módon van megvalósítva.

A kapcsolóházban vannak felállítva az egyenként 1600 kVA teljesítményű transzformátorok, amelyek az új gépek forgóáramát a szükséges mértékben kétfázisú árammá alakítják át. A feszültség állandóantartása céljából egy 3750 kW teljesítményű indukciós szabályozó lett felszerelve.

Az elosztóhálózat egy része még kétfázisú, 2000 Volt feszültséggel, egy másik része azonban forgóáramú 10.000 Volt feszültséggel. Az egész forgóáram-hálózat földalatti kábelből áll. Ugyancsak földalatti kábelhálózat látja el kétfázisú árammal az egész Belvárost. Ezáltal az áramszolgáltatás biztonsága a tapasztalati szám adatok szerint 25-ször megnövekedett.

A Józsefváros megfelelő táplálása céljából a Küttl-téren egy 2500 kW teljesítményű transzformátorállomás létesült, amely a 10.000 Voltos forgóáramot 2000 Voltos kétfázisú árammá alakítja át.

4. Vasuti áramátalakító állomások.

A villamos vasut részére szükséges egyenáram részben a gőzerőtelepen elhelyezett forgó motor-dinamókban, részben pedig a Józsefvárosi tüzoltótorony mellett elhelyezett higanygőz-egyenirányítókban lesz előállítva. Utóbbi berendezés teljesen automatikus, tehát kezelőszemély nélkül működik. A forgalmi szükségletnek megfelelőleg minden nap reggel 5 órakor

megindul és éjjeli 1 órakor megáll. Rövidzárlatoknál teljesen önműködőleg kapcsolódik ismét be, mielőtt a rövidzárlat megszűnt.

5. Szekundárhálózat.

A régebbi szekundárhálózat kétfázisú, 105 Volt feszültséggel az városrészekben az internacionálisan elfogadott 3×220 Volt feszültségű forgóáram bevezetése van folyamatban. Az összes évi áramtermelésből 1 lakosra 160 kilowattó esik; oly szám, mely a nyugati városok mértékét megüti.

A fogyasztók száma közel 20.000 és az e nagy számnak megfelelő számlák irását és a további elszámolást könyvelési gépek végzik.

6. Elektromos órák.

A centrálé regisztráló műszerek, mint: voltmétereknek, teljesítménymérőknek, gőzmérőknek, működő-ellenőrzőkészülékeknek, stb. egymás között egyező működésük és a villamos vasuti menetrend ellenőrzésének megkönnyebbitésére egy központi elektromos óraberevezés gondoskodik. Ez a berlini nagy vasuti hálózatokban már régebben kipróbált rendszer szerint működik és ugyyszólván abszolút pontosság garantál, mert a normál időtől való eltérés legfeljebb 10-20 másodpercet tesz ki.

7. Laboratoriumok.

Az elektromos mű a villamos vasúttal egyetemben anyagvizsgáló labororiumot tart fenn, amelyben fémek, faanyagok, ruházati anyagok, papiros, utépitési anyagok, tüzölányagok, kenőolajok, transzformátorolajok, stb. vizsgálhatók meg.

Ezenkívül létezik még egy számláló hitelesítésére szolgáló állomás, amelyben a számlálóknak az állam képviselője előtti hitelesítése történik.

Karácsonyi vásárunk ajánlata

3 mtr. Kascha női ruhára, ezelőtt, 1 mtr. 110 Lei	Most 3 mtr. 165·—	3 Ia. Crep- de Schine ruhára, ezelőtt 1 m. 320 L.	Most 3 mtr. 660·—	Női kabátszörme, gallér vatelinezve selyem-béléssel	Most 980·—	Svetterek	Most 75·— 110·— 140·—	1 fiu-kabát 1 fiu-öltöny	Most 600·—
3 mtr. Szövet női-ruhára ezelőtt, 1 mtr. 120 Lei	3 mtr. 153·—	3 mtr. férfi öltönyre szövet, ezelőtt, 1 mtr. 300 Lei.	3 mtr. 495·—	Női kabát Kascha vagy angolos szövet, bunda-gallér, selyem-béléssel	1580·—	Pulloverek	140·— 168·— 250·—	1 férfi-nadrág	160·—
3 mtr. mintás selyem ezelőtt 1 mtr. 120 Lei komplett ruhára.	3 mtr. 165·—	2 1/2 mtr. komplett, dupla férfi kabátra.	725·—	Férfi-kabát reklám-ár	660·—	Harisnyák	16·— 20·— 35·—	1 női-szövetruha ezelőtt Lei 110·—	190·—
3 mtr. széles flannel egy ruhára.	3 mtr. 72·—	3 drb. Flotter kendő 1/2 áron.	165·—	Fekete és szürke városi bunda, szörme-gallérral, 8000 lei helyett	2500·—	Gyermek-harisnyák	8·— 11·— 15·—	Női-hócipő gyapjubéléssel	168·—
3 mtr. selymes bársony ezelőtti ár, 1 mtr. 160 Lei.	3 mtr. 255·—	1 drb. vászon-abrosz	105·—	Női bundák, fekete brabantár	3980·—	Gyermek-gyapjusapkák	29·—	Egész gyerek-hócipő	195·—
3 mintás flannel ezelőtt 1 mtr. 55 Lei.	3 mtr. 96·—	6 szem. Damaszb-abrosz 6 drb. szalvétával	440·—	Sil Electrice, Nutriette, Macska	5500·— 6800·—	Selyem-kombiné Selyem-nadrág	153·— 65·—	Hócsizma, lak	540·—
3 ingre 9 mtr. puplin a. minőség 1/3 ár.	3 mtr. 360·—	1 v. 10 mtr. prima vászon	360·—			3 pár férfi-zokni	30·—	1 méter spárga-szőnyeg	36·—
3 mtr. selyem marovon ezelőtt 1 mtr. 400 Lei.	5 mtr. 390·—	1 drb. 10/4 ebédülő spárgaszőnyeg	1200·—			3 pár selyem-harisnya	90·—	120-140 cm. széles maradékszövet	120·— 160·—

Uj játékaru-osztáy megnyilik külön helyiségben Dec. 1-én mindenféle ajándék tárgyak.

Karácsonyfadiszek

1 kg. Főző csokoláde Lei 100·—
1 kg. Praliné csokoláde Lei 85·—

NÉPÁRUCSARNOK

Belváros
Erőd-utca 5.

Végül megemlítendő az izzólámpa vizsgálóállomás, melyben a csatlósított területek összes elektromos hálózataiban használt izzólámpák minőségét ellenőrzik.

8. A jövőbeni fejlődés.

Az elektromos energiának használata városunkban meglehetősen magas nívón áll, ami elődeink céltudatos és kitartó munkájának köszönhető. A további fejlődést elősegítendő, az elektromos művek a város középpontjában állandó kiállítást

rendeztek be, melynek hivatása a közönséget az elektromosság összes alkalmazásairól tájékoztatni és így lehetővé tenni, hogy az elektromos energia a háztartásokban átvegye azt a fontos és áldásos szerepet, amelyet Edison jelölt ki neki, aki 1929-ben azt mondta, hogy: „Amíg férfiak, vagy nők saját kezük munkájával oly munkákat végeznek, amelyek az elektromosságra is rábizhatók, addig a fejlődés nem tekinthető tökéletes-

nek“.

Az elektromos energiának a háztartásokban való bevonulása és nagy mértékben való használata az egyik programpont, amelynek megvalósításán jelenleg az elektromos mű fáradozik. A másik fontos feladat: hozzájárulni és előidézni, hogy az elektromos energia áldásait a bányászati községek is élvezzék.

A földműveléssel foglalkozó vidéknek elektrifikálására számos külföldi példa létezik: Svájcban,

Dániában, Németországban, stb. elért fényes eredmények arra kell, hogy biztassanak, hogy igyekezzünk az elektromos energiát mint termelési eszközt minél előbb a mi bányászati gazdáink rendelkezésére is bocsájtani.

Remélhető, hogy a Bánságnak ilyen értelemben való elektrifikálása minél előbb meg fog valósulni és hogy ezzel a Bánság kulturális téren hatalmas lépéssel fog előremenni.

Betyárok szeretője

A „Déli Hírlap“ eredeti regénye

Írta: Oexel Rónay Mihály báró

Ez az írás nem regény, nem elbeszélés, hanem a betyárelőlemléknek hallomás utáni felelevenítése.

Ösmertem öreg korában a betyárok szeretőjét, ösmertem többeket a vele együtt leirtak közül — amennyiben léteztek.

Persze másként hívták őket.

Ösmertem Susányt, meg a vidékét, láttam a csárdának nevezett kettős sárga épületet és láttam a regálékorcsmát, melyben Szabó Palkót halálra ítélték.

Fel is kötötték a faluháza udvarában, — aminthogy az elmondottak közül sok egyéb is való történet. Legalább annyi, mint a költött. És ami igazában meg nem történt, könnyen megtörténhetett volna, mert minden, amit elmondtam, betyáros.

Betyáros és magyaros.
Ezért jól esett leírni
Essék jól olvasni is.

Susánytól egy parittyahajításnyira a Pincédomb dülőben két házát kapcsol össze a közlekedési út felőli részen egy nagykapu, melybe egy kisebb illesztettek nyilván azért, mert mellette nem fért el. Csárdának nevezik az épületeket, noha az egyik csőszlakás, a másik a hozzátartozó istálló és csűr. Csárda nem is voltak sohasem, hanem alapzatukon állott a Bujdosócsárda abban az időben, amikor még vastagtörzsű tölgy és bükkerdőség borította a jelenbeni puja szántók lapályos területeit.

Akkor nagy forgalom bonyolódott le előtte a széles erdei uton a marospartiról révhez, mert ott közlekedett a tulsó apátfalvai partra a komp.

A Bach korszakban Budapestről Karánsebesre kavicsos országutat építettek, belőle Susányon kiágazva Velénkvárosa felé szárnyat vezettek, a Maroson állandó fahidat vertek. Ettől kezdve a révet felhagyták, a csárda előtti ut forgalma csaknem teljesen megszűnt.

A Pincédomb dülő nevét onnan kapta, hogy a benne alacsony dombszerű emelkedést jelző régi avarsánc maradványa alatt rejtett pincésikatort fedeztek fel a betyárvilág megszűnte után. Faoszlopokkal, deszkákkal, rőzsével volt beülről felpeckelve a kivájt föld. Mikor ezeket eltávolították, beomlott a pince, fényes ekevasak simáira szántották a helyét.

Az 1897. évi tavaszon a Maros egész alsófolyása vidékén meg-

eredt az eső, szüntelenül hullott, zuhogott koraőszig, agyonáztatva a vetést, meg a terméseket. Jőszerenese volt, hogy ősziszántás idejére elállott.

Ezen özönletes időjárásban költözködött be esősznek Juhász Gyurka a csárdába, tizhónapos feleségével. Mint árvagyermek szobainasnak nevelkedett Susányi Gábor házában, hogy azután megfelelesedett, konvenciósi állásra lett neki szüksége. A bizalmat is már régebben kiérdemelte s mindkettőt abban a formában kapta meg a gazdájától. Egyedül csak ketten laktak abban az egyedüliségben.

Egy féléjszaka sötétségű augusztusi délutánon váratlanul rosszul lett a kismenyecske, szülési fájdalmak lepték meg, elkövetkezett nehézőrája. Gyurka segített volna, ha tudta volna miként, a faluba is elfutott volna bábáért, meg a lendő komaasszonyukért, de nem hagyhatta magába a Boriskáját. Ágyba fektette tehát, ápolgatta, közben ki-kiszaladt a kapu elé nézni, nem akad-e valaki járókelő, akit a faluba üzenhetne.

Vagy két óra múltán nehéz fér-

ficsizmákba bujtatott lábakon lefelé bandukolt a Maros töltéséről Tippyany Örzse s a falu felé tartott.

— Gyűjjön hamar Örzse néni! — kiáltotta neki Gyurka s szaladt be előtte a kiskapun.

Örzse néni megnyujtotta lépéseit a csárda irányába. Magas, esontos vállas alakja a valóságnál háromszorta nagyobbak tetszett a vizpárás félhomályban. Amint a gyermekágyas szoba küszöbét átlépte, széles ragyás arcából téován tekintettek széjjel a ragyogó fekete szemek. Gyors pillantással átlátta a helyzetet: Gyurka egyedüli segítsége mellett megszületett az azon egy pillanatban legifjabb embere a világnak. Az ujdonsült apa maga sem tudta miként sikerült segédkeznie, de szorultságában sokfélére képes az ember, aztán meg sohasem tudhatja senki, hogy egy vagy máshoz nem érte. Addig míg meg nem próbálja. Örzse néni azonban megértette, hogy oda orvos kellett, Gyurkát érte szalasztotta, maga pedig az ápoláshoz látott.

Igy került Tippyany Örzse, — akit az egész Tisza-Maros szög-

ben betyárok szeretője néven ösmertek — abba az épületbe, amelynek helyén állott Bujdosócsárdában harminchét évvel annak előtte csaplárosné vala.

Boriska sokáig volt beteg. Örzse néne ápolta őt és dajkálta a magzatát is, ezáltal beopta magát úgy az ő, mint a Juhász Gyurka szívébe is. Egyébként mindenki húzódozott Tippyany Örzse közelségéből, mivelhogy a betyárokkal cimborált egykor és nem lehetett tudni, miféle bűnök terhelik lelkét, nem tapad-e kezeihez embervér emléke, meg hogy különben is mi lakozik májában. Tudni senki sem tudott felőle semmi biztosat, csupán annyit, hogy az ura 1863-ban a nagynőség idejében halt el, ő meg erre Nagykőrös vidékére költözött gyermekeivel és öt év előtt visszakerülve Susányra, napszámokból tartotta fenn az életét. Ugy mondotta: szülőfalujába vonzotta őt vissza multja és csalogatta elkövetkező jövője, az ákáclombos kiskalusi temetőkert.

Hogy a betegség alatt nagyon összelepedtek, Boriska kérdezősködni kezdett. Örzse néne állta a kérdezősködést, adta a feleletet és egyszerre csak egészében feltárult az egész elmúlt élete, amelyet soha meg nem bánt, de soha vissza sem kívánt... Mivel az akkori korszak és Tippyany Örzse felett visszavonhatatlanul régen eljárt az idő.

Azzal kezdődött valaha régen, hogy tekintetes és nemzetes susányi Surány Mihály földesur jobbagységében élő szülőktől született Susányban. Sokan voltak egytestvérek, a többiek, ahogy megszülettek aprókorukban el is haltak... Csakugy, mint a nemzetes ur meg a nagynőség tizenkét gyermeke közül nyolean.

A falu középpontjában a templommal szemben a nemzetes ur lakta családjával hosszú alacsony udvarházát. Örzse még az utcaporában játszadozott, mikor sővényvel körülkerítették a térség nagyobb részét, elválasztották ketté és mind egyik végébe egy-egy diszes urilakot emeltek a nemzetes ur legénysorfelé járó két fiának: a Józsefnek és Sándornak.

Eppen akkor következtek be a forradalmi idők. Felszabadították a jobbagyságot, földet osztottak ki közte és azt mondták, hogy felderült már a szabadság, csak el kell érte a harcokba menni. A

Leányka-, női-, férfi- és fiutélikabátok és ruhák olcsó beszerzési helye

POLLÁK
SÁMUEL

Temesvár Józsefváros, Fröbl-u. 44
Gyár, Kossuth-tér 3.

24 heti vagy 6 havi
részletre
készpénzárban

nemzetes ur két fiával meg a falu színe-javával beállott honvédnek és végig küzdötték az alföldi ütközeteket. Másfél év múlva hazakerült, aki pár legény megmaradt... Világosnál letették a fegyvert: A

szabadság csalóka reménynek bizonyult.

József és Sándor két évvel később tértek haza, mert büntetésül az osztrák hadseregben szolgáltak mint közlegények. Magát a nemze-

tes urat előbb halálra ítélte Aradon a vérbíróság, utóbb életfogytiglanra kegyelmezte és megláncolva őriztette a kazamatákban. Két esztendő elteltével, megengedték neki, hogy szuronyos őr kíséreté-

ben átjárjon Arad városába. Mikor végigsörömpölt mögötte a kövezeten lánc végén nehéz vasgolyója, mindenki levette előtte a kalapot, akivel csak találkozott.

(Folyt. köv.)

Rádió-rovat

Vasárnap (November 30.) Budapest. 10 óra: Református Isteniszülelet. 11 óra: Egyházi ének és szentbeszéd a Vár-kápolnából, utána az első honvéddalozó zenekarának hangversenye. 2 óra: Gramofonzene. 4 óra: Rádió szabadegyetem. 5 óra 15: Lehár-hangverseny, Orosz Vilma operaénekesnő, Szedő Miklós a városi színház tagjai és Neumann László hegedűművész közreműködésével, 7 óra: Magyar dalok. 8 óra: A budapesti studio öt éves évfordulója, utána a Fejes szalonzenekar és Toll A. cigányzenekearnak hangversenye az Ostende kávéházból.

Galvani-batéria

Bécs. 10 óra 30: Orgona-hangverseny. 11 óra 5: Szimfonikus hangverseny. 1 óra 5: Gramofonzene. 3 óra 5: Délutáni hangverseny. 5 óra 30: Kamarazene. 7 óra 40: Szórakoztató zene. 10 óra 40: Esti hangverseny. **Breslau.** 7 óra 5: Táncczene. 8 óra 10: Katona. 10 óra 35: Táncczene. **Belgrád.** 5 óra 30: Nemzeti dalok gramofonlemezen. 8 óra: Láng Albert hegedűművész hangversenye. 8 óra 30: A pankovai dalegylet hangversenye. 9 óra 35: A hegedű hangverseny folytatása. 10 óra 5: Gramofonzene. 10 óra 45: Nemzeti dalok gitárkísérettel. **Bukarest.** 12 óra: Gramofonzene. 4 óra: Könnyű és román zene. 7 óra: Gramofonzene. 8 óra: Kabaré. **Langenberg.** 8 óra 30: Operett-előadás. 11 óra 15: Táncczene. **Morva-Ostrau.** 10 óra 20: Könnyű zene. **Milánó.** 6 óra 15: Gramofonzene. 7 óra 30: Tarka hangverseny. 8 óra 30: Táncczene. 8 óra 50: Esti hangverseny. **München.** 8 óra: Operett-előadás. 10 óra 45: Szórakoztató és táncczene. **Prága.** 7 óra 5: Népies hangverseny. 8 óra: A prágai városi színház előadásának közvetítése. **Róma.** 8 óra 32: Táncczene. 8 óra 50: Puccini A bohémek című operájának előadása. **Toulouse.** 8 óra: Táncczene. 8 óra: Dalok. 9 óra: Operett-részletek. 11 óra 30: Katonazene.

Hétfő. (December 1.) Budapest. 9 óra 15: A rádió négyes hangversenye. 12 óra 5: Az egyetemi dalárdák hangversenye. 5 óra 30: Délutáni hangverseny. 7 óra 30: A budapesti filharmonikusok hangversenye Dohnányi Ernő vezénylete mellett, utána Farkas Jenő és cigányzenekearnak hangversenye a Spolarich-kávéházból. **Bécs.** 11 óra: Gramofonzene. 3 óra 20: Délutáni hangverseny. 7 óra 35: Szórakoztató zene. 8 óra 30: Belgrád közvetítése. 10 óra 30: Machó Gusztáv és zenekarának hangversenye. **Breslau.** 6 óra 10: Vonós-négyes hangversenye. 7 óra 10: Esti hangverseny. 8 óra 30: Belgrád közvetítése. **Belgrád.** 4 óra: Gramofonzene. 8 óra 30: Esti hangverseny. 10 óra 20: A belgrádi vonós-négyes hangversenye. **Bukarest.** 6 óra: Rádió szabadegyetem. 7 óra: Gramofonzene. 8 óra: Klarinet-szólo, 8 óra 45: Desliu Emil operaénekes román dalokat énekel. 9 óra 15: Kamarazene. Lan-

genberg. 5 óra 15: Hangverseny. 8 óra: Esti hangverseny. 11 óra: Kávéházi zene. **Morva-Ostrau.** 6 óra 35: Gramofonzene. 8 óra 30: Belgrád közvetítése. 10 óra 20: A Tvrdy jazzzenekar hangversenye. **Milánó.** 5 óra: Gramofonzene. 7 óra 30: Tarka hangverseny. 8 óra 30: Táncczene. 10 óra: Vigjáték előadása, utána esti hangverseny. **München.** 7 óra 45: Citera hangverseny. 8 óra 15: Az augsburgi dalegylet hangversenye. 9

óra 30: Kamarazene. **Prága.** 6 óra 25: Schumann Erzsébet német dalokat énekel. 8 óra 30: Belgrád közvetítése. 10 óra 20: Morva-Ostrau közvetítése. **Róma.** 5 óra: Gramofonzene. 5 óra 30: Hegedű-hangverseny. 8 óra 32: Táncczene. 8 óra 50: Könnyű zene. **Toulouse.** 7 óra 30: Táncczene. 7 óra 55: Argentín-zenekar hangversenye. 8 óra 45: Mandolin-hangverseny. 9 óra: Operett-részletek. 10 óra: Hang-

verseny. 12 óra: Dalok. 12 óra 15: Hegedű-szólo.

Kedd. (December 2.) Budapest. 9 óra 15: A második honvéddalozó zenekarának hangversenye. 9 óra 30: Hírek. 9 óra 45: A hangverseny folytatása. 12 óra: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárás jelentés. 12 óra 5: Stepat Jenő balalajka zenekarának hangversenye. 12 óra 25: Hírek. 12 óra 35: A hangverseny folytatása. 1 óra: Pontos időjelzés és időjárás jelentés. 2 óra 30: Hírek, élelmiszerek. 3 óra: Arfolyamhírek. 3 óra 30: A Tündérvásár meseórása. 5 óra: Szalonzenekeari hangverseny. 6 óra 10: A tavasz. Novella. Irta és felolvassa Kertész József. 7 óra 15: Hangverseny Szász Edith, a szegedi városi színház művésznője és Kovács Dezső a Városi színház operaénekes köz-

Gift-accumulator

reműködésével. 8 óra: Egyfelvonásosok a studióból. 10 óra 10: Meyer Marcelle zongorahangversenye, utána Banda Marci és cigányzenekearnak hangversenye az Emkekávéházból. **Bécs.** 11 óra: Gramofonzene. 12 óra: A Silving zenekar hangversenye. 3 óra 20: Gramofonzene. 7 óra 35: Gitár-szólo. 8 óra: Piatigorsky Gregor csellóművész hangversenye. 9 óra 55: Szórakoztató és gramofonzene. **Breslau.** 6 óra 15: Esti hangverseny. 8 óra 30: Daljáték. **Belgrád.** 4 óra: Táncczene. 5 óra: Citera hangverseny. 5 óra 30: Gramofonzene. 8 óra: Esti hangverseny. 10 óra 50: Gramofonzene. **Bukarest.** 7 óra: Gramofonzene. 8 óra: Operett-részletek. **Kattowitz.** 7 óra 50: Opera előadás. **Langenberg.** 5 óra 15: Hangverseny. 7 óra 50: Mexikói népdalok. 8 óra 30: Vihar a vizespohárban című vigjáték előadása. **Leipzig.** 7 óra 30: Operett-részletek. 9 óra 55: Táncczene. 10 óra 35: Hangverseny. 11 óra: Szórakoztató zene. **Morva-Ostrau.** 7 óra 20: Fuvószenekeari hangversenye. 8 óra 30: Jugoszláv népdalok. 9 óra: Könnyű zene. **Milánó.** 7 óra 30: Tarka hangverseny. 8 óra 30: Táncczene. 8 óra 50: Donizetti Don Pasquale című operájának előadása, utána hangverseny. **München.** 9 óra 45: Esti hangverseny. **Prága.** 8 óra 15: Esti hangverseny. 9 óra: Studeny Herma hegedűművész hangversenye. 9 óra 30: Énekhangverseny. **Róma.** 8 óra 32: Táncczene. 8 óra 50: Esti hangverseny. **Toulouse.** 7 óra 30: Táncczene. 9 óra 15: Katonazene. 10 óra: Opera és vigooperarészletek. 11 óra: Kávéházi zene.

Nagy karácsonyi vásár mélyen leszállított árak!

	Lei		Lei
Ebedlőszőnyeg	450	Viaszkosvászon-asztalterítő, 85x115 kiszabott, 3 nyomással	94
Heltaui gyapjuszőnyeg 200/300	850	Viaszkosvászon 80 cm széles	68
Ottomántakaró Caramani	650	" 100 cm. széles	82
Ottomántakaró velurplüss	1070	" 115 cm. széles	96
Asztalterítő, Caramani	300	Linoleum perzsa vagy kőmintás	65
" plüss	710	" 67 cm. széles	75
Agyelő, rojtjal	78	" 90 cm. széles	95
" plüss rojtjal	175	" perzsa vagy virágmintás	115
Függöny, garantált mosható	225	Mosdóelő	55
" stór, etamin filével	490	Kókuszfutó 67 cm. méterje	135
Viaszkosvászon-asztalterítő, 65x100	55	Lábtörő	47

Szenzációs hócipőárak:

Női divatcipők	125	Női sárcipők	185
" lakk-divatcipők	290	Férfi sárcipők	225
" csizma	650	Fiu sárcipők	185
Gyermek-hócipők	185	Gyermek sárcipők	125
Férfi-hócipők	390		

POPPER GYULA

szőnyeg- és linoleum-áruházai

Józsefváros, Kossuth L.-u. 6. Gyárvaros, Kossuth-tér 4.

TELEFON: 18-75

TELEFON: 18-95

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank r.-t.

Bánsági Fióktelepe
Temesvár, Jenőherceg-utca 8. szám.
Telefon: 638 és 639

Működését 1929. szeptemberében kezdte meg Jenőherceg-utcai saját székházában. Autorizált deviza hely. — Betéteket elfogad könyvecskére és folyószámlákra előnyös kamatozás mellett. Foglalkozik a banküzlet minden ágával. Fő üzletköre a kisbirtokosságok kedvező fizetési feltételek és kamatozás mellett nyújtandó kölcsönök.

Érdekközösségben A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel, Budapesten.

A fióktelep elnöke: BÁRÓ AMBRÓZY ANDOR, ügyvezető igazgatója: GITTA BÉLA, igazgatója: CSÁNYI GYÖRGY, cégvezetője: GEÖCZEY ISTVÁN.

Magyar Általános Hitelbank

Központ: Budapest

Vezérképviselőség: Temesvár
Fiókok: Brassó és Nagyvárad

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

Bánati Bankegyesület R.-T.

(Banater Bankverein A.-G.)

Részvénytőke: 130 millió lei
Tartalékok: 70 millió lei

Főintézetek: Arad és Temesvár
Fiókinézetek a Bánság és Arad vidékének minden jelentősebb helyén.

Elfogad betéteket kedvező kamatoztatásra. Folyósít kölcsönöket, átutalásokat eszközöl az összes bel- és külföldi piacokra. Foglalkozik devizák vételével és eladásával.

Erdélyi Bank és Takarékpénztár R.-T.

fiókinézetek

Temesvár I., Str. Vasile Alexandri 2
Telefon: 14—90, 115, 301, 23—04.
Sürgőnycim: Ardealbanc

Józsefvárosi fiókpénztár Bulev. Berthelot 19 szám.
Telefon: 21—02

Gyárvárosi fiókpénztár Strada Trei Crai No. 1.
Telefon: 21—03

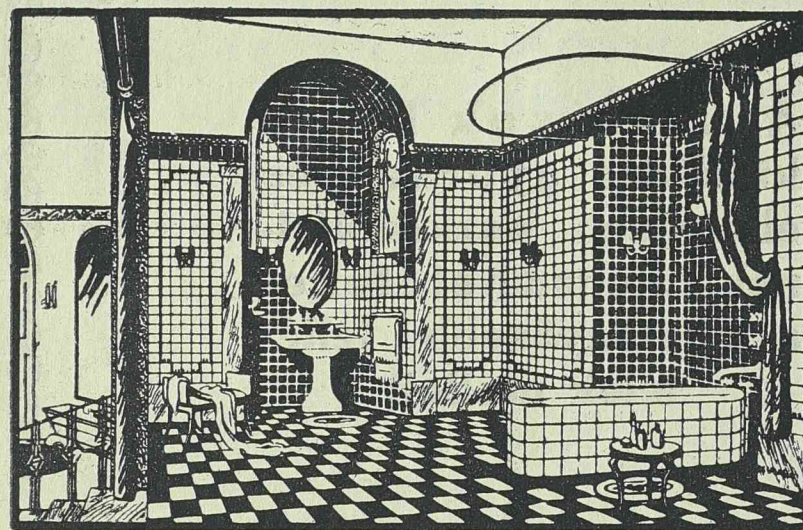
Központ: CLUJ

Fiókok: Arad, Braşov, Careii, Oradea, Sibiu, Târgu-Mureş, Timişoara, Turda.

Foglalkozik a bankszakma összes ágazataival.

HORVÁTH BÉLA

Vízvezetők és csatornázási vállalat

A legmodernebb új szereléseket szakszerű kivitelben ugyiszintén a szakmához tartozó összes javításokat, jótállás mellett vállalom a legjutányosabb áron.

„GROMO” fémfalburkoló lemez egyed-árusító és felszerelő vállalata.

Timişoara IV., Str. Gen. Foch, 25 Fröbel u. Csermák ház

Nagyszebeni Általános Takarékpénztár

Temesvári fiókja.

Központ:

Nagyszeben—Sibiu.

Alapított 1841.

Fiókok: Arad, Beszterce, Brassó, Dicsőszentmárton, Erzsébetváros, Kolozsvár, Lovrin, Marosvásárhely, Medgyes és Szászrégen.

Elfogad betéteket könyvecskére és folyószámlára leiben és idegen valutában.
Atutalások bel- és külföldi piacokra.

Alaptőke és nyílt tartalék kerek
230,000.000 lei.

INDUSTRIILE MINIERE DIN BANAT

Societate Anonimă Minieră Română

Capital Social Lei 350,000.000

Centrala: BUCUREŞTI

Strada General Manu Nr. 19

Telefon 304—34

Sediul Administrativ:

TIMIŞOARA, Bulevardul Reg. Ferdinand Nr. 2

Telefon 12—26

Exploataři de cărbuni: Bigăr, Jud. Caraş

Exploataři de Antracit: Lupac, Jud. Caraş

Exploataři de Talc şi diverse minereuri: Rusca-Montană, Jud. Severin

Uzina de Brichete: Călnic, Jud. Caraş

Közgazdasági Bank R.-T.

Timișoara

I., Str. Praporgescu (Báthory utca) No. 3

Táviratcim: **E c o n o m b a n k**

Telefonszámok: 767, 20-01, 22-50.

Átutalások bel- és külföldre gyorsan és előnyösen eszközöltetnek. Elfogad betéteket a legelőnyösebb feltételek mellett.

Leszámitolóbank R.-T. Timișoara

Sürgőnycim: **Escompte** Telefon: 6-60, 7-78, 18-32.

Alapítási év: **1906**

Foglalkozik az összes bankszerű ügyletekkel.

Deviza- és valutaügyletek kötésére, vámcskek kibocsájtására autorizált intézet. Meghitelezések, hitellevelek, átutalások a belföld és külföld minden piacára.

Elfogad betéteket folyószámlára és takarékbetétkönyvecskékre.

Prima Cassa de Păstrare din Timișoara

∴ Temesvári Első Takarékpénztár ∴

Alapítva: 1845 Timișoara, I. Szent György tér 1.

Saját tőkéi 75.000.000 lei.

Olcsó kölcsönöket folyósít. Előnyös betétkamatokat fizet. Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával.

Fiókok:

Temesvár-Józsefváros
Temesvár-Gyárváros
Uj-Arad
Nagyszentmiklós

Affiliált intézetek:

Oravica Kereskedelmi és Iparbank R. T. Oravița,
Oravica Kereskedelmi és Iparbank R. T. fiókja, Reșița,
Oravica Kereskedelmi és Iparbank R. T. fiókja, Anina
Deftai Takarékpénztár és Hitelegylet, Defta.